

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ԵՎ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

Ո Ւ Ղ Ե Ց Ո Ւ Յ Ց

Գիրքը տպագրված է Գնահատման և թեստավորման կենտրոնում:
Տպաքանակը՝ 41100 օրինակ, 80 էջ:
Ք. Երևան, Այգեստան 9/4, հեռ. 57.63.37
www.atc.am

ԵՐԵՎԱՆ 2009

ՀՏԴ- 373 : 919.81
ԳՄԴ- 74.2+81.2Հ
Հ 282

ՆՇՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Հաստատված է ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության կողմից

Կազմողներ՝	ՅՈՒՐԻ ՄԻՐՑԱ ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԱՇՈՏ ԱՆԱՀԻՏ	ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ ՀԱԼԱԶՅԱՆ ԶԱՔԱՐՅԱՆ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ ՊԱՊՈՅԱՆ
------------	---	--

Խմբագիր՝	ՅՈՒՐԻ	ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ
----------	-------	-----------

Հ 282 «Հայոց լեզվի և հայ գրականության» պետական
ավարտական և միասնական քննության ուղեցույց:
Գնահատման և թեստավորման կենտրոն, 2009, 80 էջ:

Ուղեցույցը ներկայացնում է հայոց լեզվի և հայ գրականության
պետական ավարտական և միասնական քննության թեստի կառուց-
վածքը, ծրագրային նյութի ընդգրկման սահմանները և առաջադ-
րանքների տիպերը: Բացատրվում են առանձին առաջադրանքների կա-
տարման սկզբունքները: Տրվում են հայ գրականությունից ընթերցա-
նության համար և անգիր հանձնարարվող ստեղծագործությունների
ցանկերը: Ներկայացվում են նաև թեստի երկու մոդուլ և դրանց
առաջադրանքների պատասխանները:

ԳՄԴ- 74.2+81.2Հ

ISBN 978-9939-805-71-9

Բ ո վ ա ն դ ա կ ու թ յ ու ն

Նախաբան 3

Թեստի կառուցվածքը 4

Թեստի բովանդակությունը 5

    Հայոց լեզու.....5

    Հայ գրականություն.....8

    Հայ գրականության թեստային առաջադրանքների
    թեմատիկ-բովանդակային սարատեսակներ.....11

    Անգիր հանձնարարվող ստեղծագործություններ 12

    Ծրագրային հեղինակներ և ստեղծագործություններ 13

Բացատրություններ առաջադրանքների կատարման
վերաբերյալ 15

Թեստ 1 24

Թեստ 1-ի պատասխանները.....48

Թեստ 2 49

Թեստ 2-ի պատասխանները.....71

Պատասխանների ձևաթուղթը. լրացման կարգը 72

Հանձնարարվող գրականություն.....73

Ն Ա Ն Ա Ք Ա Ն

Հայոց լեզվից և հայ գրականությունից պետական ավարտական և միասնական քննություններով Հայաստանի Հանրապետությունում 2007թ. սկիզբ դրվեց շրջանավարտների և դիմորդների գիտելիքների ստուգման թեստային նոր եղանակին:

Նոր քննակարգի ընդլայնմանը զուգընթաց կատարվել են թեստի կառուցվածքային և բովանդակային աստիճանական փոփոխություններ: Առաջադրանքների միատիպության սկզբունքը (ընտրովի պատասխաններով առաջադրանքներ) պահպանվում է:

Սույն ուղեցույցի հիմնական նպատակն է ըստ հնարավորին ճշգրտել քննական թեստերում ներառվող նյութի թեմատիկ-բովանդակային սահմանները, որոնք որպես ուղեցույց պիտի ծառայեն ինչպես շրջանավարտների և դիմորդների, այնպես էլ թեստեր կազմողների համար:

Ուղեցույցը կոչված է նաև պարզաբանելու մի շարք հարցեր և օժանդակություն ցույց տալու հետևյալ ոլորտներում՝

- առաջադրանքների կառուցվածքային տիպերի լուծման եղանակների տեսական և գործնական բացատրություն,
- առաջադրանքներում ընդգրկվելիք ծրագրային նյութի շրջանակների հստակեցում,
- առաջադրանքների թեմատիկ, բովանդակային և կառուցվածքային տիպերի համամասնության որոշակիացում:

Ուղեցույցում տրվում են թեստի 2 մուշ, ինչպես նաև հայոց լեզվի թեմաների, հայ գրականության առաջադրանքների թեմատիկ տարատեսակների, հայ գրականությունից ընթերցանության և անգիր սովորելու համար հանձնարարվող ստեղծագործությունների ցանկերը, պատասխանների ձևաթղթի մուշը և դրա լրացման կարգը:

Ուղեցույցում զետեղված թեստերը առաջարկված սկզբունքների իրացման մուշներ են և չեն ենթադրում պետական ավարտական և միասնական քննությունների թեստերում դրանց բովանդակային մասի և հագեցվածության նույնություն:

2010թ. միասնական ավարտական քննության համար որպես հիմք և սկզբնաղբյուր են ընդունվում հայոց լեզվի և հայ գրականության հին ծրագրերը և դպրոցական դասագրքերը:

ԹԵՍՏԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

Քննական թեստը պարունակում է ընտրովի պատասխաններով 80 (Ա 1 - Ա 50 և Բ 1 - Բ 30) առաջադրանքներ: Առաջադրանքներից յուրաքանչյուրի համար տրված է պատասխանի 4 տարբերակ:

Թեստը բաղկացած է Ա և Բ մակարդակներից: Ա մակարդակի առաջադրանքները վերաբերում են ավարտական քննությանը և միասնական քննության ավարտական մասին: Միասնական քննությունը պարունակում է Ա և Բ մակարդակները: Ա և Բ մակարդակներում ընդգրկված են թե՛ հայոց լեզվի, թե՛ հայ գրականության հարցեր, ընդ որում՝ երկու մակարդակներում ներկայացված են հայոց լեզվի բոլոր բաժինները հետևյալ համամասնությամբ:

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ	Ա մակարդակ	Բ մակարդակ
• հնչյունաբանություն, ուղղագրություն	9 (Ա 1 - Ա 9)	4 (Բ 1 - Բ 4)
• բառագիտություն	8 (Ա 10 - Ա 17)	5 (Բ 5 - Բ 9)
• ձևաբանություն	9 (Ա 18 - Ա 26)	6 (Բ 10 - Բ 15)
• շարահյուսություն	9 (Ա 27 - Ա 35)	8 (Բ 16 - Բ 23)
• ոճաբանություն	1 (Ա 36)	2 (Բ 24 - Բ 25)
• շարադրանք (տեքստ)	1 (Ա 37)	2 (Բ 26 - Բ 27)
• ընդհանուր գիտելիքներ հայոց լեզվի մասին	1 (Ա 38)	
ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	12 (Ա 39 - Ա 50)	3 (Բ 28 - Բ 30)

Հանձնարարվող գրականություն

1. Է. Աղայան, Յ. Խ. Բարսեղյան, Հայոց լեզու, 4-րդ դասարան, Եր., 1999
2. Ֆ. Խլղաթյան, Հայոց լեզու, 5-րդ դասարան, Եր., 1999
3. Ֆ. Խլղաթյան, Հայոց լեզու, 6-րդ դասարան, Եր., 1999
4. Ֆ. Խլղաթյան, Հայոց լեզու, 7-րդ դասարան, Եր., 1999
5. Ֆ. Խլղաթյան, Հայոց լեզու, 8-րդ դասարան, Եր., 1999
6. Գ. Ջահուկյան, Ֆ. Խլղաթյան, Հայոց լեզու, Ոճաբանություն, 9-րդ դասարան, Եր., 1998
7. Գ. Ջահուկյան, Ֆ. Խլղաթյան, Հայոց լեզու, Ոճաբանություն, 10-րդ դասարան, Եր., 1998
8. Յ. Բախչինյան, Ս. Սարինյան, Յ. Թամրազյան, Հայ գրականություն, 9-րդ դասարան, Եր., 2000
9. Յ. Թամրազյան, Դ. Գասպարյան, Ժ. Քալանթարյան, Հայ գրականություն, 10-րդ դասարան, Եր., 2000
10. Հայոց լեզու, գրականություն. պետական ավարտական և միասնական քննության ուղեցույց (կազմողներ՝ Դ. Գյուրջինյան, Ն. Հեքեքյան, Ա. Գյոդակյան), Եր., 2006
11. Է. Աղայան, Արդի հայերենի բացատրական բառարան, Եր., 1976

Պատասխանների ձևաթուղթը. լրացման կարգը

2009 թ. Միասնական քննություն
Պատասխանների ձևաթուղթ
 Հայոց լեզու և Հայ գրականություն

Ազգանուն _____
 Անձնական համար _____

Անուն _____ Հայրանուն _____

Լեզու 0 1

Թեստ № 1 2 3 4

Ա մասը

1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	1	
2																						2
3																						3
4																						4

Բ մասը

1	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	1	
2																						2
3																						3
4																						4

Գ մասը

1	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	Ա	Ա	Ա	1
2														2
3														3
4														4

Դ մասը

1	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	1
2																					2
3																					3
4																					4

Ե մասը

1	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	Բ	Բ	1
2													2
3													3
4													4

Վրաստանի Հանրապետություն
 Ծանոթ եմ քննության կարգին:

Պատասխանների ձևաթղթում յուրաքանչյուր առաջադրանքի համարի ներքևում տրված են չորս վանդակներ: Տվյալ առաջադրանքի ճիշտ պատասխանը գտնելուց հետո անհրաժեշտ է տվյալ պատասխանի համարին համապատասխանող վանդակում դնել «X» նշանը:

Պատասխանների ձևաթղթի ճիշտ լրացումից է կախված ձեր քննական միավորը:

ԹԵՍԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ

Առաջադրանքները ներառում են 10-ամյա դպրոցի 4 - 10-րդ դասարանների «Հայոց լեզու» դասագրքերում ամփոփված ծրագրային նյութը:

Նկատի ունենալով, որ վերոհիշյալ դասագրքերում տեղ գտած որոշ մեկնաբանություններ և ձևակերպումներ տեղիք են տալիս մասնագիտական տարակարծությունների, հակասություններ ունեն նոր ծրագրերի ու դասագրքերի, ինչպես նաև տերմինաբանական կոմիտեի և հայերենի բարձրագույն խորհրդի որոշումների, այլ օրենսդրական ու ենթօրենսդրական ակտերի հետ՝ նպատակահարմար է այս փուլում քննական թեստերից բացառել:

ուղղագրությունից և ուղղախոսությունից՝ -ի-ով վերջացող հիմքով և -վետ ածանցով կազմված բառերի (օր.՝ ալի+ա+վետ) ուղղագրությունը, բաղաձայնների և երկհնչյունների արտասանությունը, օտար ծագմամբ հասարակ և հատուկ անունների շեշտադրությունը,

բառագիտությունից՝ հատուկ բառապաշարը (բացի հնաբանություններից, օտարաբանություններից, փոխառություններից), մենիմաստ և բազմիմաստ բառերի տարբերակումն ու ճանաչումը, բառերի կապակցելիությունը, նույնարմատ և համահունչ համանունները, քարացած ածանցները, կցական բարդությունը, հարադրական բարդությունների տարբերակումը բառակապակցություններից, համառոտագրությունները,

ձևաբանությունից՝ հոլովման և խոնարհման հիմքերը, սեռական հոլովը տրականից և հայցականը ուղղականից և տրականից տարբերակելը, որական և հարաբերական ածականների տարբերակումը, դերանվանական հոլովումը, դերանունների խոսքիմասային դասակարգումը (գոյական, ածական, թվական, մակբայ դերանուններ), բայերի կրկնասեռությունը, ժամանակաձևերի ոճական կիրառությունները, անկանոն և պակասավոր բայերի ճանաչումը խոսքից դուրս, ընդհանրական մակբայները, կապերի, շաղկապների, ձայնարկությունների իմաստային տեսակները, վերաբերականների այն տեսակները, որոնք արտահայտում են ցուցադրում, հորդոր, խնդրանք, ակոսոսանք, ուրախություն, սաստկացում,

չարահյուսությունից՝ ըղձական նախադասությունը, հրամայական նախադասության արտահայտության ձևերը՝ բացի հրամայական եղանակով կազմվածներից և անդեմ նախադասություններից, առդրություն երևույթը, լրացում-լրացյալի տեսակների կապակցման եղանակները, սեռականով որոշիչը, դերանվան որոշիչը, համասեռ և տարասեռ որոշիչների ճանաչումը, դրանց տարբերակումը և կետադրումը, բազմակի ստորոգյալը և միավորյալ նախադասությունը,

վերաբերականների տրոհումը՝ բացի հանրահայտ և ակնհայտ դեպքերից, բազմաստորադաս, խառը տիպի և բազմաբարդ նախադասությունը,

ոճաբանությունից ու տեքստաբանությունից՝ իրադրական, անհատական և հեղինակային ոճերը, գործառական ոճերի և պատկերավորման-արտահայտչական միջոցների ենթատեսակները, առձայնությոը, համըմբռնումը, անշաղկապությունը, շարադրանքի (տեքստի) տեսակները և կառուցվածքը,

հայոց լեզվի մասին ընդհանուր գիտելիքից՝ գրաբարի, միջին հայերենի, արևմտահայերենի և բարբառների լեզվական առանձնահատկությունները, դասական ուղղագրությունը:

Քննական առաջադրանքներում չեն ընդգրկվելու այնպիսի հարցեր, որոնք կապված են զուգաձևությունների հետ, այնպիսի օրինակներ, որոնք գրական-կանոնական չեն, արձանագրված չեն հանրահայտ բառարաններում, բարբառային, խոսակցական, հազվադեպ գործածվող, հնացած, նեղ մասնագիտական կամ դիպվածային են, օտարաբանություն, հասարակաբանություն կամ կեղծ գրական ձևեր են:

Հայոց լեզվի թեստային առաջադրանքների թեմատիկ-բովանդակային բաշխում

Յնչյունաբանություն

- Ձայնավորների արտասանություն և ուղղագրություն
- Բաղաձայնների ուղղագրություն
- Երկհնչյունների ուղղագրություն
- և - ի, յ ձայնակապի և կրկնակ բաղաձայնների ուղղագրություն
- Վանկ, շեշտ
- Յնչյունափոխություն
- Բառերի այբբենական դասավորություն, տառերի թվային արժեք
- Մեծատառերի ուղղագրություն
- Բառերի բաղադրիչների գծիկով, անջատ կամ միասին գրություն

Բառագիտություն

- Բառ, բառի իմաստ, բազմիմաստ բառեր
- Բառի փոխաբերական իմաստ
- Դարձվածքներ
- Յոմանիչներ
- Յականիչներ
- Յամանուններ, հարանուններ
- Բառակազմություն
- Բառապաշարի շերտեր. հնաբանություններ, օտարաբանություններ, փոխառություններ
- Բառագործածության սխալի հայտնաբերում

Ձևաբանություն

- Խոսքի մասեր

Թեստ 2-ի առաջադրանքների պատասխանները

Ա ՄԱԿԱՐԴԱԿ

1	3
2	3
3	3
4	2
5	2
6	4
7	4
8	3
9	2
10	4
11	4
12	3
13	2
14	2
15	4
16	3
17	4
18	3
19	3
20	4
21	3
22	2
23	4
24	3
25	3

26	3
27	1
28	1
29	3
30	4
31	4
32	4
33	4
34	3
35	4
36	4
37	3
38	3
39	3
40	3
41	4
42	2
43	2
44	1
45	4
46	2
47	3
48	4
49	1
50	4

Բ ՄԱԿԱՐԴԱԿ

51	1
52	2
53	4
54	3
55	2
56	3
57	4
58	2
59	2
60	1
61	4
62	1
63	4
64	1
65	3

66	3
67	2
68	1
69	3
70	4
71	1
72	2
73	3
74	1
75	4
76	4
77	2
78	3
79	2
80	3

78

Ո՞ր պնդումն է Դ. Վարուժանի «Ջեթանու երգեր» շարքի վերաբերյալ ճիշտ.

- 1) Պատկերված է իրական կյանքը:
- 2) Հայ ժողովրդի պաքարի ու մաքառման պատմությունն է:
- 3) Ստեղծված է ուժը և գեղեցկությունը փառաբանող ռոմանտիկ աշխարհ:
- 4) Գյուղական ներդաշնակ կյանքի նկարագրություն է:

79

Ինչո՞ւ է Լ. Շանթի «Հին աստվածներ» դրամայի հերոսներից Աբեղան, նետվելով ծովը, ինքնասպան լինում.

- 1) Սեդան վերջնականապես մերժում է Աբեղային և հրաժարվում նրա հետ հանդիպելուց:
- 2) Նրա մեջ իրար են բախվում երկու աշխարհ՝ կյանքի բուռն սերը ու անհատի բանական ձգտումը դեպի Աստված:
- 3) Վանահայրը չի կարողանում կառուցել և ավարտին հասցնել նոր եկեղեցին՝ հավատի շենքը:
- 4) Բացվում է տաճարի կառուցման գաղտնիքը:

80

Ո՞ր հատկանիշն է ընդհանուր նորավեպի և պատմվածքի համար.

- 1) Աչքի են ընկնում սրընթաց գործողությամբ:
- 2) Պատկերվող դեպքն ունի բացառիկ բնույթ:
- 3) Պատկերվում է կյանքի նեղ շրջանակ՝ մեկ դեպք, մեկ իրադարձություն:
- 4) Գործողությունն ունենում է անսպասելի վախճան:

Գոյական. հոգնակիի կազմություն
 Հոլովում և հոլովներ, հոդեր
 Բայ, խոնարհման տեսակները, բայի սեռ, բայի կազմություն
 Դերբայներ և ձևաբայեր
 Դիմավոր ձևեր, դրական և ժխտական խոնարհում
 Անկանոն և պակասավոր բայեր
 Ածական. համեմատության աստիճանները
 Թվական. տեսակները
 Դերանուն. տեսակները
 Մակբայ
 Կապ, շաղկապ, ձայնարկություններ, վերաբերականներ
 Քերականական ճիշտ և սխալ ձևեր
 Ձևաբանական վերլուծություն

Շարահյուսություն

Բառակապակցություն, նախադասություն
 Նախադասության կառուցվածքային և հաղորդակցական տեսակներ
 Կապակցության եղանակներ. խնդրառություն, համաձայնություն
 Խնդրառության կամ համաձայնության սխալի հայտնաբերում
 Շարահյուսություն
 Նախադասության անդամներ
 Դերբայական դարձված
 Ներգործական և կրավորական կառուցվածքի նախադասություններ
 Բարդ նախադասության տեսակները
 Գերադաս և ստորադաս նախադասությունների կապակցում
 Ստորադաս նախադասության բնույթ (շարահյուսական դեր)
 Շաղկապի գործածություն
 Պարզ և բարդ նախադասությունների փոխակերպում
 Ուրիշի ուղղակի և անուղղակի խոսք. փոխակերպում
 Կետադրություն

Ոճաբանություն

Պատկերավորման-արտահայտչական միջոցներ
 Գործառական ոճեր

Շարադրանք (տեքստ)

Նախադասությունների դասավորում ըստ տրամաբանական և քերականական կապի
 Պարբերությունների դասավորում ըստ տրամաբանական և քերականական կապի
 Շարադրանքին (տեքստին) իմաստով հակասող (չհակասող) նախադասության հայտնաբերում

Ընդհանուր գիտելիքներ հայոց լեզվի վերաբերյալ

Հ Ա Յ Գ Ր Ա Կ Ա Ն Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

Առաջադրանքները ներառում են հայ գրականության՝ 9-րդ և 10-րդ դասարանների դասագրքերում ամփոփված ծրագրային նյութը: Հայոց լեզվի և հայ գրականության միասնական թեստերով քննություն հանձնող շրջանավարտը կամ դիմորդը պարտավոր է ոչ միայն յուրացնել դպրոցական դասագիրքը, այլև կարդալ հանձնարարվող գեղարվեստական գրականությունը և անգիր սովորել այն բանաստեղծություններն ու հատվածները, որ նախատեսվում են սույն ուղեցույցում գետեղված ցանկով:

Շատ կարևոր է հայ գրականությունից քննական թեստերում ընդգրկվող նյութի սահմանների որոշարկման խնդիրը:

Ընդհանուր մոտեցումը հետևյալն է. բովանդակային առաջադրանքներ տրվելու են միայն այն հեղինակներից և այն ստեղծագործություններից, որոնք արձանագրված են ուղեցույցում գետեղված ցանկում: Ցանկում չնշված, բայց դասագրքում հիշատակված հեղինակների ստեղծագործությունների վերաբերյալ կարող են տրվել միայն ճանաչողական հարցեր՝ հեղինակի, ժանրի, թեմայի, ընդհանուր գաղափարի վերաբերյալ:

1. Մեջբերումներ: Գրական ստեղծագործությունից (արձակ կամ չափածո) դասագրքում կատարված մեջբերումների անգիր իմացությունը, ըստ ծրագրի, պարտադիր չէ, եթե, իհարկե, տվյալ ստեղծագործությունը նշված չէ անգիր հանձնարարվող նյութերի ցանկում: Գիտելիքներ ստուգելու համար չեն առաջադրվելու այնպիսի հարցեր, որոնք ենթադրում են մեջբերումների անպայման անգիր իմացություն: Սակայն այն հանգամանքը, որ քննության թեստերում մեջբերումների վերաբերյալ հարցեր են առաջադրվելու, ենթադրում է դրանց լավ իմացություն: Օրինակ՝ ծրագիրը չի հանձնարարում Գրիգոր Նարեկացու «Մատյան ողբերգության» պոեմից 9-րդ դասարանի դասագրքում մեջբերված հատվածներն անգիր անել, սակայն քննություն հանձնողը հարցման դեպքում պարտավոր է իմանալ, որ դրանք պատկանում են հենց Նարեկացու գրչին կամ հենց «Մատյան»-ից են, պետք է լավ ծանոթ լինի դրանց բովանդակությանը, կարողանա դրանց վերաբերյալ դատողություններում ճիշտ կողմնորոշվել և այլն: Մեջբերված խոսքերի անգիր իմացությունը պարզապես ցանկալի է, քանի որ մեծ չափով հեշտացնում է առաջադրվող հարցերի ճշգրիտ լուծումը:

2. Գրական երկի կառուցվածքային հատկանիշներ, գրական տեսակներ, չափածոյի տաղաչափական յուրահատկություններ, գրական ուղղություններ և այլն: Սրանք քննական թեստերում ներառվելու են այնքանով, որքանով ներկայացված են դասագրքում: Օրինակ՝ չի կարող թեստում հայտնվել այն գրական տեսակի կամ դրա որևէ հատկանիշի վերաբերյալ հարց, որի մասին դասագրքում որոշակի գիտելիք չի

4. Պահպանվել և այժմ էլ կանգուն է, ի դեպ, այդ ժամանակների օլիմպիական խաղերի հաղթողների մարմարե անվանատախտակը, որտեղ նշված անունների շարքն ավարտվում է հայոց Վարազդատ Արշակունի թագավորի անվամբ: Նա 393 թ. տեղի ունեցած վերջին օլիմպիական խաղերի բռնցքամարտի մրցումների հաղթողն էր:

- 1) 2, 4, 3, 1
- 2) 3, 2, 1, 4
- 3) 2, 4, 1, 3
- 4) 3, 2, 4, 1

77 Ո՞ր միտքն է հակասում շարադրանքի (տեքստի) բովանդակությանը.

Լուսինը Երկրի միակ բնական արբանյակն է: Դրա ծագումը դեռևս թեժ վեճերի առարկա է: Որոշ գիտնականներ կարծում են, որ Երկիրն ու Լուսինը միասին են առաջացել գազի ու փոշու նախնական ամպից: Մյուսները պնդում են, որ Լուսինը Երկրի ձգողական դաշտից գերված մարմին է: Ոմանք էլ կարծում են, որ Մարսի չափերի մի մարմին է բախվել Երկրին: Բախման բեկորները սփռվել են տարածության մեջ, և նրանց մի մասն առաջացրել է Լուսինը:

- 1) Ըստ վարկածներից մեկի՝ Լուսինը Երկրի բնական արբանյակն է դարձել Երկրի ձգողական դաշտի հետևանքով:
- 2) Որոշ գիտնականներ կարծում են, որ Երկրի բեկորներ են Մարսը և Լուսինը, որ առաջացել են բախման հետևանքով:
- 3) Գոյություն ունի Երկրի ու Լուսինի՝ գազի ու փոշու նախնական ամպից միաժամանակ առաջացած լինելու մասին վարկած:
- 4) Ոմանց կարծիքով Լուսինը առաջացել է Երկրի և մի այլ մարմնի բախման հետևանքով տարածության մեջ սփռված բեկորներից:

74 Ո՞ր պնդումը ճիշտ չէ բաղաձայնության վերաբերյալ.

- 1) Բնորոշ է հրապարակախոսական ոճին:
- 2) Ստեղծում է բարեհնչություն և նվագայնություն:
- 3) Հաջող կիրառության դեպքում նպաստում է բանաստեղծական պատկերի կառուցմանը:
- 4) Ստեղծվում է ոչ միայն նույն բաղաձայնի, այլև նման բաղաձայն հնչյունների կրկնությամբ:

75 Ո՞ր հատվածում չկա անձնավորում.

- 1) Համբույրներ կու գան հովեն ու ծովեն...
- 2) Հոգիս արթնացավ հարավի բույրից, հնձ է դուրս կանչում զեփյուռը նրա...
- 3) Բաց արավ ցերեկն իր աչքը պայծառ....
- 4) Բայց մենք հավերժ ենք մեր լեռների պես, Դուք հողմերի պես կկորչեք վայրագ:

76 Պարբերությունները նշող թվերի ո՞ր դասավորությունն է համապատասխանում շարադրանքի (տեքստի) քերականական և տրամաբանական ճիշտ կառուցվածքին.

- 1. XIX դարի վերջին տեղի ունեցավ օլիմպիական խաղերի երկրորդ ծնունդը: 1896 թ. Հունաստանի մայրաքաղաք Աթենքում կայացան մարզական խոշորագույն միջազգային մրցություններ: Այդ ժամանակից ի վեր չորս տարին մեկ անցկացվում են ժամանակակից օլիմպիական խաղերը: 1924 թ. սկսած՝ կազմակերպվում են նաև ձմեռային օլիմպիական խաղեր:
- 2. Օլիմպիական այդ խաղերը համահունական տոնակատարություն էին և կազմակերպվում էին չորս տարին մեկ: Մասնակիցները մրցում էին արագ վազքով, ըմբշամարտով, ցատկով, նետումով, բռնցքամարտով, կառարշավով: Խաղերի ժամանակ կազմակերպվում էին նաև արվեստներից մրցություններ:
- 3. 28 դար առաջ Հունաստանում սկսեցին կազմակերպել մրցույթներ, որտեղ մարզիկները մրցում էին ուժով, ճարպկությամբ ու արագաշարժությամբ: Ամենախոշոր ու նշանավոր մարզական մրցությունները կազմակերպվում էին Օլիմպիա քաղաքում և ստացան օլիմպիական խաղեր անվանումը:

տրվում: Այսպես՝ վեպը, պատմվածքը, նորավեպը, առասպելը, վիպերգը (էպոսը), առակը, պոեմը (իր տարատեսակներով՝ քնարական, քնարատպիկական և էպիկական), գազելը, հայրենը, քառյակը, դրաման, կատակերգությունը, ողբերգությունը և այլն՝ որպես գրական երկի տեսակներ կան ժանրեր, բավարար չափով ներկայացված են դասագրքում, և դրանց վերաբերյալ կարող են առաջադրանքներ տրվել: Իսկ, օրինակ, գրական դիմանկարի, եղերերգի, գանձի, բանքի, սոցիալական վեպի, մենագրական վեպի, հուշագրության վերաբերյալ դասագրքում այդպիսի գիտելիքներ չեն տրվում, ուստի և դրանք չեն կարող հարցման առարկա դառնալ:

3. Հերոսներ, կերպարներ, գործող անձինք, դիպաշար (սյուժե): Գրականության իմացության հիմնական ուղին գրական երկի ընթերցումն է: Իսկ ինչպե՞ս ստուգել՝ կարդացե՞լ է աշակերտը այս կամ այն ստեղծագործությունը, թե՞ ոչ:

Քննական թեստերում հարցի կամայական լուծումներից խուսափելու համար պետք է առաջնորդվել հետևյալ սկզբունքով. վերը նշված խնդիրների վերաբերյալ առաջադրանքներ պետք է տրվեն միայն այնքանով, որքանով դրանք հանգամանորեն, այսինքն՝ որոշակի մանրամասնություններով և ըստ էության են ներկայացված դասագրքում:

Գրական երկի բնագիրը կարդացած լինելու խնդիրը բավարար չափով ստուգվում է հայ գրականության բաժնում զետեղված առաջադրանքներով: Ծրագրային ստեղծագործությունների ստորև բերված ցանկում չնշված երկերի բնագրի իմացության վերաբերյալ հարցեր չպետք է լինեն:

Քննություն հանձնողը դպրոցական դասընթացից ստացած գիտելիքների շրջանակում բավարար պատկերացում պետք է ունենա, օրինակ, գրական երկի **դիպաշարի** (սյուժեի) և դրա զարգացման աստիճանների (նախադրություն, հանգույց, բախում և գործողությունների զարգացում, գագաթնակետ և լուծում) մասին, կարողանա կողմնորոշվել գրական այս կամ այն երկում դրանք տարբերակելիս: Այս կարգի առաջադրանքները հաջողությամբ կարող է կատարել նա, ով ոչ միայն յուրացրել է դասագրքային սահմանումներն ու վերլուծությունները, այլև կարդացել է բնագիրը:

4. Կենսագրական տվյալներ, երկերի, բանաստեղծական ժողովածուների, շարքերի և այլ փաստական նյութերի մասին գիտելիքներ: Կենսագրական որոշ փաստերի, ժողովածուի հրատարակության թվականի, ժողովածուում ընդգրկված բանաստեղծությունների վերնագրերի և նման փաստական տվյալների յուրացումը, ինչ խոսք, դեռևս գրականության բավարար իմացություն չէ: Սակայն գրական երկի ընկալումը և գրողի ստեղծագործական աշխարհի բացահայտումը անպայման ենթադրում են այս նյութի գոնե բավարար իմացություն: Քննություն հանձնողը պարտավոր է հիշել, օրինակ,

«Սասնա ծռեր» վիպերգի ստեղծման դարաշրջանը, Մովսես Խորենացու, Գրիգոր Նարեկացու, Ներսես Շնորհալու, Ֆրիկի, Նահապետ Քուչակի, Սայաթ-Նովայի և դասագրքում առանձին խորագրերով ներկայացվող մյուս բոլոր հեղինակների ապրած ժամանակաշրջանները, գրական-գեղարվեստական գործընթացի մեջ էական դեր կատարած ստեղծագործությունների կամ ժողովածուների, օրինակ, Խաչատուր Աբովյանի «Վերք Հայաստանի» վեպի, Րաֆֆու «Սամվել», Մուրացանի «Գևորգ Մարգարտունի» և Դերենիկ Դեմիրճյանի «Վարդանանք» պատմավեպերի, Վահան Տերյանի «Սթնշաղի անուրջներ» ժողովածուի, Հովհաննես Թումանյանի «Անուշ» պոեմի, Լևոն Շանթի «Հին աստվածներ» դրամայի և այլ գործերի ստեղծման դարաշրջաններն ու հրատարակության տարեթվերը, ինչպես նաև դասագրքում հանգամանորեն ներկայացված այլ ժողովածուների ու բանաստեղծական շարքերի խորագրերը:

Կենսագրական տվյալներից **ցանկալի է** կեղծանվամբ հայտնի գրողների իսկական անուն-ազգանունների, գրական առավել խոշոր դեմքերի ծննդյան ու մահվան թվականների, նրանց գրական և հասարակական գործունեության կարևոր դրվագների, ինչպես նաև հայ գրականության պատմության համար էական մի շարք կարևոր իրողությունների իմացությունը, եթե դասագրքում դրանք ներկայացված են (օրինակ՝ Մխիթարյան միաբանություն, «Վերնատուն» գրական խմբակ, Հայ գրողների կովկասյան ընկերություն, նորագույն հայ գրականության սկզբնավորման ժամանակաշրջան):

Հայ գրականության փաստական նյութի իմացությունը ստուգվում է հիմնականում Ա մակարդակում ներկայացված առաջադրանքներով, իսկ դիմորդի վերլուծական կարողությունները՝ գերազանցապես Բ մակարդակում ստեղծագործության գաղափարական-բովանդակային կամ կառուցվածքային և գեղարվեստական յուրահատկությունների վերաբերյալ առաջադրանքներով:

72 Պատասխանների ո՞ր տարբերակի մեջ են ճիշտ նշված այն թվերը, որոնց տեղում նախադասության մեջ ստորակետ պիտի լինի:

Մի բարձրահասակ մարդ (1) պատկառելի դեմքով (2) ելունուտ էր անում Կոստանդին կայսեր շքեղ արքունիքում:

Մի միջատ որ (3) ըստ երևույթին (4) կարող էր նույն հաջողությամբ թե թռչել (5) և թե վազել (6) բարձրանում էր պատն ի վեր (7) և քիչ հետո նրա սովերն անհետանում էր ձեղունին բուսած խոտերի մեջ:

Օդը ցուրտ էր (8) վաղ գարնանային:

Աշնանը բերքահավաքի ժամանակ (9) մարդիկ արտերի եզրին խարույկ էին վառում որպեսզի արջերը չտորեն կորեկը:

Աշխարհի տարբեր բեմերից հնչում է Արամ Խաչատրյանի հռչակավոր հայ կոմպոզիտորի (10) երաժշտությունը:

- 1) 1, 2, 6, 7, 9, 10
- 2) 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9
- 3) 2, 3, 4, 6, 7, 9
- 4) 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10

73 Նախադասություններից քանիստ՞ն կետադրական սխալ կա.

1. Աղջիկը գնացքի պատուհանի մոտ նստած՝ նայում էր երկաթուղագծի երկայնքով սահող դաշտերին ու գյուղերին:
2. Երբ նա փակում էր աչքերը, նրա ուղեկիցները՝ երկու բարեհամբույր մարդիկ՝ մի զինվորական և նրա կինը՝ նրա դեմքին թախիծ էին տեսնում:
3. Երբեմն սթափվելով՝ աղջիկը շարունակում էր պատուհանից դուրս նայել. չէր ցանկանում, որ ուղեկիցները զգային իր հուզմունքը:
4. Նա շիկահեր էր՝ գեղեցիկ դիմագծերով:
5. Մինչ աղջիկը դուրս էր նայում, իսկ ուղեկիցները՝ նրան, գնացքը մոտենում էր կայարանին:
6. Շոգեքարշի՝ կայարանին հասնելը ազդարարող սուլոցը վերջնականապես սթափեցրեց աղջկան:

- 1) մեկում
- 2) երկուսում
- 3) երեքում
- 4) չորսում

70 Բարդ ստորադասական նախադասության պարզեցման ո՞ր տարբերակն է ճիշտ.

Մարդկանց քար կտրած դեմքերը խորհրդավոր էին թվում, քանի որ տեղ-տեղ լույսով էին թաթախված, տեղ-տեղ՝ թանձր ստվերներով:

- 1) Տեղ-տեղ լույսով, տեղ-տեղ թանձր ստվերներով թաթախվելուց քար կտրած մարդկանց դեմքերը խորհրդավոր էին թվում:
- 2) Մարդկանց քար կտրած դեմքերը՝ տեղ-տեղ լույսով, տեղ-տեղ թանձր ստվերներով թաթախված, խորհրդավոր էին թվում:
- 3) Տեղ-տեղ լույսով, տեղ-տեղ թանձր ստվերներով թաթախված մարդկանց քար կտրած դեմքերը խորհրդավոր էին թվում:
- 4) Մարդկանց քար կտրած դեմքերը խորհրդավոր էին թվում տեղ-տեղ լույսով, տեղ-տեղ թանձր ստվերներով թաթախված լինելու պատճառով:

71 Ուղղակի խոսքի փոխակերպման ո՞ր տարբերակն է ճիշտ:

- Շատ են ուզում Արագածի գագաթը բարձրանալ,- ասում էր Հակոբն Արամին,- ընկերացի՛ր ինձ:

- 1) Հակոբն Արամին ասում էր, որ ինքը շատ է ուզում Արագածի գագաթը բարձրանալ, թող նա ընկերանա իրեն:
- 2) Ասում էր Հակոբն Արամին, որ եթե նա շատ է ուզում Արագածի գագաթը բարձրանալ, թող ընկերանա իրեն:
- 3) Հակոբն ասում էր Արամին, որ նա շատ է ուզում Արագածի գագաթը բարձրանալ, ընկերանա իրեն:
- 4) Հակոբն Արամին ասում էր, թե շատ է ուզում Արագածի գագաթը բարձրանալ, թող ինքը ընկերանա նրան:

ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԹԵՍԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐԻ ԹԵՄԱՏԻԿ-ԲՈՎԱՆԴԱԿԱՅԻՆ ՏԱՐԱՏԵՍԱԿՆԵՐ

- Հեղինակի ապրած ժամանակաշրջանի իմացություն
- Հեղինակի կամ նրա ծրագրային երկի մասին նշանավոր ասույթի ճանաչում
- Ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիր
- Ստեղծագործության, ժողովածուի կամ շարքի ճանաչում
- Ստեղծագործության, ժողովածուի կամ շարքի կառուցվածքային կամ ժանրային բնորոշում
- Ստեղծագործության, ժողովածուի կամ շարքի թեմատիկ բնորոշում
- Ստեղծագործության հատվածի բովանդակության ու վերնագրի կամ դիպաշարային (սյուժետային) դրվագի իմացություն
- Անգիր հանձարարված նյութի իմացություն. տողերի դասավորում կամ բաց թողած բառի կամ բառերի լրացում
- Հատվածի՝ որ կամ ուն ստեղծագործությունից լինելու իմացություն
- Գլխավոր հերոսի կամ հերոսների խմբի, նրանց և միջավայրի առնչությունների ճանաչում կամ բնութագրում
- Հերոսին բնութագրող խոսքի (իր կամ ուրիշի կամ հեղինակի) ճանաչում
- Գրական տեսակների, հեղինակների դավանած ուղղությունների, հոսանքների իմացություն
- Երկի ընդհանուր բովանդակության իմացություն
- Երկերի առնչությունների, սկզբնաղբյուրների և ստեղծման շարժառիթների իմացություն

ԱՆԳԻՐ ՀԱՆՁՆԱՐԱՐԿՈՂ ԱՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Մովսես Խորենացի** - «Հայոց պատմություն» («Թէպէտ և ենք ածու փոքր...» բառերից մինչև «և արժանի գրոց յիշատակի» բառերը) (գրաբար)
Գողթան երգեր (դասագրքի հատվածները) (գրաբար)
- Գրիգոր Նարեկացի** - «Տաղ վարդավառի» (դասագրքի հատվածը՝ «Գոհար վարդն...») (գրաբար)
- Նահապետ Քուչակ** - «Երբ սերն ի յաշխարհս եկաւ», «Ես աչք ու դու լոյս, հոգի», «Քանի՛ ու քանի՛ ասեմ»
- Մ. Նալբանդյան** - «Ազատություն», «Իտալացի աղջկա երգը» (առաջին 7 քառատողը)
- Պ. Դուրյան** - «Լճակ»
- Յ. Թումանյան** - «Հայոց լեռներում», քառյակներ («Ձուր եմ փախչում, ինձ խաբում», «Քանի՛ ձեռքից եմ վառվել», «Աղբյուրները հնչում են ու անց կենում», «Լինե՛ր հեռու մի անկյուն», «Ո՞վ է ձեռքով անում, ո՞վ»), «Անուշ» (նախերգանքը), «Թմկաբերդի առումը» (նախերգանքը), «Փարվանա» («Եսպես անցան շատ տարիներ» տողից մինչև «Ու շենքերը փառավոր» տողը)
- Ա. Իսահակյան** - «Հայրենիքիս», «Ռավեննայում», «Աբու-Լալա Մահարի» (3-րդ սուրահի սկզբից 16 տող, մինչև «...ամեն հնչյունին վերջ, սկիզբ չկա» տողը)
- Դ. Վարուժան** - «Ձոն», «Հունձք կը ժողվեն»
- Լ. Շանթ** - «Հին աստվածներ» («Իջե՛ք, իջե՛ք, երազներ» հատվածը)
- Մ. Մեծարենց** - «Սիրերգ» («Գիշերն անուշ է...»), «Աքախաներու շուքին տակ»
- Վ. Տերյան** - «Տխրություն», «Fatum», «Գարուն», «Մի՞թե վերջին պրետն եմ ես»
- Ե. Չարենց** - «Վահագն», «Տաղ անձնական», «Էլի գարուն կգա», «Ես իմ անուշ Հայաստանի»
- Հ. Շիրազ** - «Կուզեի նստել մի քարի վրա», «Թագադրում», «Հայ ժողովրդի երգը»
- Հ. Սահյան** - «Չես ասի ոչ մի բառով», «Անունդ տալիս»
- Պ. Սևակ** - «Անլռելի զանգակատուն» («Գարուն էր: Չեկած ամառ» տողից սկսած՝ 26 տող)

67 Ընդգծվածներից քանի՞սն են նախադասություն.

1. Մեքենան *ուր որ է* պիտի երևար ուղորանի հետևից:
  2. Իմ սիրած հայ բանաստեղծներն են՝ *Տերյան, Չարենց, Սևակ*:
  3. *Եվս մի ակնթարթ*, ու բոլորն ամեն ինչ կհասկանային:
  4. Նայում էինք իրար. նա՛ ինձ, *ես՝ նրան*:
- 1) մեկը
  - 2) երկուսը
  - 3) երեքը
  - 4) ոչ մեկը

68 Ո՞ր նախադասության մեջ որոշիչ *չկա*.

- 1) Ներկաները, հյուրի արարքից զարմացած, ուշադիր նրան էին նայում:
- 2) Ո՞ր մեղքիս համար ես պատժում ինձ:
- 3) Վաղուց արդեն զգացվում էին ուշ աշման նշանները:
- 4) Կամուրջը կապում էր գետի երկու ափերը:

69 Ո՞ր տարբերակը պետք է տեղադրել՝ քերականորեն և տրամաբանորեն ճիշտ նախադասություն ստանալու համար.

- ....., որ կարծես միայն վերելք պիտի ունենար:
- 1) Հայ իրականության մեջ մշակութային մի աշխույժ եռուզեռ ստեղծվել էր այն ժամանակ
  - 2) Այդ ժամանակ ստեղծվել էր մշակութային մի աշխույժ եռուզեռ հայ իրականության մեջ
  - 3) Այդ ժամանակ հայ իրականության մեջ ստեղծվել էր մշակութային մի աշխույժ եռուզեռ
  - 4) Հայ իրականության մեջ մշակութային մի աշխույժ եռուզեռ այն ժամանակ էր ստեղծվել

63 Ո՞ր նախադասության մեջ հրամայականի սխալ ձև կա.

- 1) Շտապո՞ղ մարդիկ, կանգնեցե՛ք, կանգնե՛ք:
- 2) Անցո՞րդ, ջրին ակա՛նջ արա եվ խոնարհվի՛ր այս կոթողին:
- 3) Մի՛ հարցրու ոչինչ դու մեզ...
- 4) Նստի՛ր կանաչ ուռենու տակ, Խմի՛ր և մի՛ լինի տրտում...

64 Ո՞ր նախադասության մեջ ստորադասական շաղկապ կա.

- 1) Եկա, որ այստեղ ձեզ համար այսօր Յրեղեն խոսքեր կռեն ու խնդամ:
- 2) Ինչ որ չի մնա, կտանի քամին. Յարդը գնում է, ցորենն է մնում:
- 3) Ո՞ր ջուրն ինձ խեղդեց, ես նրան ծով կասեմ:
- 4) Լռեց, ապա վերցրեց աթոռին նետված գլխարկը և դուրս եկավ բակ:

65 Փակագծում տրված բառերի ձևափոխության և նախադասության մեջ տեղադրման ո՞ր տարբերակն է ճիշտ.

Վաղարշապատում հրաշք ..... . քաղաքի կենտրոնում՝ հին մեխյանի տեղում, լույս իջավ երկնքից՝ ի տես բոլոր ..... . նրանք ..... հրաշքի խորհուրդը, և այդտեղ տաճար ..... , առաջին քրիստոնեական տաճարը:
(1. կառուցել, 2. հասկանալ, 3. կատարել, 4. մարդ)

- 1) կատարեցին, մարդկանց, հասկացան, կառուցեցին
- 2) կառուցեցին, մարդկության, կատարեցին, հասկացվեց
- 3) կատարվեց, մարդկանց, հասկացան, կառուցվեց
- 4) կառուցվեց, մարդկանց, հասկացան, կատարեցին

66 Ո՞ր նախադասության մեջ շարադասության սխալ կա.

- 1) Եղբայրներիս հայտնած լուրը, որ արտասահման են մեկնելու, հանգիստ չէր տալիս ինձ:
- 2) Արշակը, երբ դասը սովորած չի լինում, նախընտրում է դպրոց չգնալ:
- 3) Նա վերադարձել էր ոչ թե տուն, այլ գնացել էր խնջույքի:
- 4) Յիացմունքից կարկամած՝ ճանապարհորդները դիտում էին ժայռերի միջև սեղմված հունով հոսող գետի փրփրացայտ ալիքները:

ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՆՁՆԱՐԱՐՎՈՂ ԱՍԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Սովսես Խորենացի** - «Հայոց պատմություն»-ից՝ Հայկի և Բելի, Արա Գեղեցիկի և Շամիրամի, Վահագնի, Տիգրանի և Աժդահակի, Արտաշեսի և Արտավազդի մասին, «Ողբ», Գիրք երրորդ, գլուխ ԽԵ. «Երանելի Մեսրոպի մասին», գլուխ ԾԲ. «Դանիելյան նշանագիրների մասին», գլուխ ԾԳ. «Մեսրոպյան նշանագիրների մասին, որ տրվեցին երկնային շնորհով» (համահավաք բնագիրը՝ «Սասունցի Դավիթ» խորագրով)
- «Սասնա ծռեր»**
- Գրիգոր Նարեկացի** - «Տաղ վարդավառի», «Մեղեդի ծննդյան», «Մատյան ողբերգության», բան Գ, հատված Բ («Նորակերտ մատյանն այս ողբերգության...» տողից մինչև «Հանապազ մեծիդ բարեգթության դիմելու համար» տողը), բան ԺԷ, հատված Ա («Աղաչում եմ քեզ՝ բոլոր չարաչար ու տաժանելի...» տողից մինչև «Մեծդ փոքրիս հետ, լույսդ՝ խավարիս...» տողը) (Վ. Գևորգյանի թարգմանությամբ)
- Ներսես Շնորհալի** - «Ողբ Եղեսիո» («Ինձնից կյանքի ջուր էր բխում» տողից մինչև «Ոսկեման շողն էր փայլում» տողը և «Բայց և քեզ եմ հրավիրում այստեղ» տողից մինչև «Հեռավորին՝ փափագելի» տողը)
- Մխիթար Գոշ** - «Արջ և մրջյուն», «Բամբակենի և սոսի»
- Վարդան Այգեկցի** - «Իմաստուն զինվոր», «Իշխան և այրի կին»
- Ֆրիկ** - «Գանգատ», «Բան պիտանի»
- Նահապետ Քուչակ** - Հայրեններ
- Սայաթ-Նովա** - «Դուն էն գլխեն իմաստուն իս», «Աշխարումս ախ չիմ քաշի», «Թաման աշխար պտուտ էկա», «Աշխարս մե փանջարա է»
- Խ. Աբովյան** - «Վերք Հայաստանի» վեպից «Հառաջաբանը» և երրորդ գլուխը
- Մ. Նալբանդյան** - «Մանկության օրեր», «Իտալացի աղջկա երգը»
- Պ. Դուրյան** - «Սիրել», «Դրժել», «Տրտունջք», «Իմ ցավը»
- Րաֆֆի** - «Սամվել»
- Հ. Պարոնյան** - «Մեծապատիվ մուրացկաններ»
- Սուրացան** - «Գևորգ Մարգարեանի»

- Շիրվանգաղե - «Քաոս», «Պատվի համար»
- Գ. Ջոհրապ - «Այինկա», «Ձաբուղոն», «Երջանիկ մահը», «Փոստալը», «Այրին», «Ծիտին պարտքը»
- Հ. Թումանյան - «Հայրենիքիս հետ», «Անուշ», «Թմկաբերդի առունը», «Փարվանա», «Քաջ Նազար», քառյակներ
- Ա. Իսահակյան - «Մի մրահոն աղջիկ տեսա», «Մեր պատմիչները և մեր գուսանները», «Հայրենիքիս», «Հավերժական սերը», «Պանդուխտ որդին», «Հայրենի հողը», «Աբու-Լալա Մահարի», «Լիլիթ», «Համբերանքի չիբուխը»
- Դ. Վարուժան - «Ջարդը», «Հացին երգը» շարքից «Արտերուն հրավերը», «Ցորյանի ծովեր», «Կամներգ»
- Լ. Շանթ - «Հին աստվածներ»
- Մ. Մեծարենց - «Վայրկյան», «Արևին», «Ջրտուրք», «Հյուղը»
- Վ. Տերյան - «Աշնան մեղեդի», «Որպես Լաերտի որդին...», «Իջնում է գիշերն անգութ ու մթին...», «Իմ խաղաղ երեկոն է հիմա», «Շշուկ ու շրշյուն», «Հրաժեշտի գազել»
- Ե. Չարենց - «Տաղարան» շարքը, «Անվերնագիր» («Իմ մահվան օրը կիջնի լռություն...»), «Դանթեական առասպել», «Հարդագողի ճամփորդները», «Մահվան տեսիլ» («Որպես լքված թավջութակի...»), «Ամբոխները խելագարված», «Գանգրահեր տղան», «Դեպի լյառ Մասիս»
- Դ. Դեմիրճյան - «Վարդանանք»
- Շ. Շահնուր - «Նահանջը առանց երգի»
- Ա. Բակունց - «Մթնածոր», «Միրհավ», «Ալպիական մանուշակ», «Ծիրանի փողը», «Խոնարհ աղջիկը»
- Գ. Մահարի - «Ծաղկած փշալարեր»
- Ն. Ջարյան - «Արա Գեղեցիկ»
- Հ. Շիրազ - «Մայրս», «Բիբլիական», «Գարնանամուտ»
- Հ. Սահյան - «Քարափը», «Մասրենի», «Ինչո՞ւ հիշեցրի», «Անտառում», «Կգամ»
- Պ. Սևակ - «Անլռելի զանգակատուն», «Վարք մեծաց», «Պարապություն»
- Հ. Մաթևոսյան - «Աշնան արև»

59

Ձախ սյունակի բառերից յուրաքանչյուրը փոխաբերական իմաստով կարող է գործածվել աջ սյունակի բառերից միայն մեկի հետ. ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճիշտ.

ա. գթության	1. գառ
բ. անմեղ	2. բերան
գ. անմահական	3. քույր
դ. անդուռ	4. գդալ
ե. անպոչ	5. խնձոր

- 1) ա - 1, բ - 3, գ - 5, դ - 2, ե - 4
- 2) ա - 3, բ - 1, գ - 5, դ - 2, ե - 4
- 3) ա - 2, բ - 1, գ - 5, դ - 3, ե - 4
- 4) ա - 3, բ - 2, գ - 5, դ - 1, ե - 4

60

Ո՞ր նախադասության մեջ *առաջ*-ը մակբայ չէ.

- 1) Մեզանից դեռ հազարամյակներ *առաջ* այդ մասին գիտեին:
- 2) *-Առաջ* անցիր, դու պետք է մեզ ուղեկցես:
- 3) *Առաջ* այդ մասին կարելի էր միայն երագել:
- 4) Շարժվեցինք *առաջ*, և մեր դիմաց բացվեց մի հրաշալի տեսարան:

61

Ո՞ր օրինակում ընդգծված դերանունը գործողության հատկանիշ կամ հանգամանք *չի* մատնանշում.

- 1) Իսկ *որտեղի՞ց* պիտի տա Արտաշեսը քաջ Հազար հազարներ...
- 2) *Ինչպե՞ս* խեղդենք խև խռովքը Սասնա տան, Ինչպե՞ս մարենք այսքան կարոտ, վառք ու կիրք...
- 3) *Ո՞ր* են վազում ծեր ու ջահել, Մարդկանց այս ի՞նչ է պատահել...
- 4) *Քանի՞* ձեռքից են վառվել, Վառվել ու հուր են դարձել...

62

Ո՞ր նախադասության մեջ չեզոք սեռի բայ կա.

- 1) Եվ հեռվում ինչ-որ ուշացած Ձիերի դոփյուն են հիշում:
- 2) Քամին սարերից Առաջին ձյունի փոշին է բերում...
- 3) Խարույկն իր խաղաղ ծուխն էր ծածանում...
- 4) Սիրում են աչքերիդ տխրությունը խորին...

55 Տրված իմաստներից ո՞րն է ավելորդ *խոյակ, մահիկ, նշտար* բառերի համար.

- 1) լուսնի մանգաղ
- 2) տաք, այրող քամի
- 3) վիրաբուժական դանակ
- 4) քանդակազարդ սյունազուխ

56 *Համար* բառի նշված իմաստներից ո՞րն է սխալ.

- 1) հյուրանոցի սենյակ
- 2) հաջորդական կարգը ցույց տվող թիվ
- 3) միևնույն արժեքն ունեցող մեծություններից ամեն մեկը
- 4) կրկեսային ներկայացման առանձին կատարվող հատված

57 Փակագծերում տրված բառերից մեկը տվյալ նախադասությանը համապատասխանում է, մյուսը՝ ոչ. ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճիշտ.

- ա. Սոնան թախծով (1. թոթվեց, 2. թոթվեց) ուսը և արագ հեռացավ:
- բ. Տնօրենը վատ էր (1. վերաբերում, 2. վերաբերվում) իր աշխատակիցներին:
- գ. Փորձառու մարզիչը վերջին (1. ցուցումներն, 2. ցուցումներն) էր տալիս իր սաներին, թեև վերջիններս քաջածանոթ էին տեղանքին:
- դ. Փողոցով անցնում էր միջին տարիքի մի կին՝ գլխին (1. հովհարով, 2. հովարով) սպիտակ գլխարկ:

- 1) ա - 2, բ - 1, գ - 1, դ - 2
- 2) ա - 1, բ - 2, գ - 2, դ - 2
- 3) ա - 1, բ - 2, գ - 1, դ - 1
- 4) ա - 2, բ - 2, գ - 1, դ - 2

58 Ո՞ր բառի մեջ - *գույն* բաղադրիչը ածանց չէ.

- 1) վեհագույն
- 2) վարդագույն
- 3) նորագույն
- 4) ազնվագույն

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Միասնական քննության թեստի բոլոր **80** առաջադրանքներն էլ կազմված են ճիշտ պատասխանի ընտրությամբ, այսինքն՝ տրված է չորս պատասխան, որոնցից միայն մեկն է ճիշտ: Յուրաքանչյուր առաջադրանքի ճիշտ պատասխանը գնահատվում է 1, սխալ պատասխանը կամ պատասխանի բացակայությունը՝ 0 միավորով: Առաջադրանքը կատարված է համարվում, եթե քննությունն հանձնողն ընտրում է ճիշտ պատասխանը:

Առաջադրանքների պահանջները հիմնականում ձևակերպվում են հարցի ձևով (դրական կամ ժխտական), ինչպես՝

Գործառական ո՞ր ոճին է բնորոշ բաղաձայնությո՞ւյթը.

- 1) առօրյա-խոսակցական
- 2) հրապարակախոսական
- 3) գեղարվեստական
- 4) գիտական

Առանձին դեպքերում՝ հատկապես տեսական գիտելիքների ստուգման առաջադրանքներում, առաջարկվող պատասխանները շարունակում են պահանջի միտքը, ինչպես՝

Համեմատության աստիճան ունենում են.

- 1) հարաբերական ածականները
- 2) բաշխական թվականները
- 3) որակական ածականները
- 4) ցուցական դերանունները

Երկու դեպքում էլ պահպանվում է լուծման սկզբունքը. տրված հնարավոր չորս պատասխաններից պետք է ընտրել մեկը:

Առաջադրանքներում հարցեր կարող են տրվել առանձին միավորների (հնչյուն, բառ, նախադասություն, դարձույթ, ստեղծագործության վերնագիր և այլն), միավորների շարքի, ավելի ծավալուն միավորի կազմում եղած միավորի (հնչյունը բառի մեջ, ածանցը բառի մեջ, բառը նախադասության մեջ և այլն) վերաբերյալ:

Պահանջները հնարավորության սահմաններում ձևակերպվում են միակերպ՝ ուղղակի հարցման եղանակով, որը, կարծում ենք, քննությունն հանձնողին ոչ միայն օգնում է արագ և ճիշտ ընկալելու պահանջը, այլև հնարավորություն է տալիս կենտրոնանալու հարցի և առաջարկվող պատասխանների բուն բովանդակության վրա:

Այս ուղեցույցում թեստի նմուշի բոլոր առաջադրանքները առանձին-առանձին հանգամանորեն չեն վերլուծվում: Լուծման եղանակների բացատրության կարիք ունեն ընդամենը մի քանի

առաջադրանքներ, որոնք կան իրենց բնույթով ու կառուցվածքով փոքր-ինչ տարբեր են մյուսներից, կան յուրահատուկ են իրենց պահանջով կամ լուծման եղանակներով:

Առաջադրանքներից մեկում տրվում են տարրերի (բառեր, բառակապակցություններ, նախադասություններ, բացատրություններ և այլն) երկու շարքեր: Այդ շարքերում պետք է գտնել տարրերի՝ իրար համապատասխանող զույգերը: Այսպես՝ ենթադրենք՝ ձախ կողմում տրված են գրողների, իսկ աջ կողմում՝ ստեղծագործությունների անուններ:

Ո՞ր գրողը ո՞ր ստեղծագործության հեղինակն է:

ա. Յ. Թումանյան	1. «Ռավեննայում»
բ. Ա. Իսահակյան	2. «Վահագն»
գ. Ե. Չարենց	3. «Հայոց լեռներում»
դ. Վ. Տերյան	4. «Հրաժեշտի գագեղ»

- 1) ա - 2, բ - 4, գ - 3, դ - 1
- 2) ա - 4, բ - 1, գ - 2, դ - 3
- 3) ա - 3, բ - 2, գ - 1, դ - 4
- 4) ա - 3, բ - 1, գ - 2, դ - 4

Ձախ շարքի տարրերը, ինչպես տեսնում եք, նշված են տառերով, աջ շարքինը՝ թվերով: Առաջադրանքը լուծելու համար նախ մտովի առանձնացրե՛ք այն զույգը, որի ճիշտ լինելու մեջ համոզված եք: Ենթադրենք՝ գիտեք, որ «Ռավեննայում» բանաստեղծության հեղինակը Ավետիք Իսահակյանն է (արդեն պատրաստ է բ - 1 զույգը): Ապա, թեկուզ փոքր-ինչ կասկածելով, վերհիշում եք «Հրաժեշտի գագեղ»-ի հեղինակի անունը՝ Վահան Տերյան: Ուրեմն գտնվեց նաև երկրորդ զույգը՝ դ - 4: Բավական է գտնել նաև երրորդ զույգը, ասենք՝ Յ. Թումանյան - «Հայոց լեռներում», և պարզ կդառնա նաև չորրորդ զույգը. «Վահագն» բանաստեղծության հեղինակը Ե. Չարենցն է: Ուրեմն նախնական տեսքով արդեն պատրաստ են բոլոր չորս զույգերը: Թեստ-գրքույկի մեջ՝ էջի ազատ մասում, նշեք (ցանկալի է՝ տառերի հերթականությամբ) որոշված զույգերը՝ ա - 3, բ - 1, գ - 2, դ - 4: Շարքերի ներքևում տրված են պատասխանի 4 տարբերակներ: Դրանցից գտե՛ք այն տարբերակը, որը համապատասխանում է ձեր գրածին: Եթե չկա այդպիսի պատասխան, նշանակում է՝ որևէ զույգ սխալ եք ընտրել: Այդ դեպքում անհրաժեշտ է վերանայել զույգերի ընտրությունը:

Կարելի է առաջնորդվել նաև բացառման եղանակով. բացառել այն տարբերակը կամ տարբերակները, որտեղ կա այնպիսի մի զույգ, որի սխալ լինելը ձեզ համար կասկածելի չէ: Ենթադրենք՝ այդ զույգը բ -

Բ ՄԱԿԱՐԴԱԿ

51 Ո՞ր բառը ձայնավոր հնչյունով չի սկսվում.

- 1) երես
- 2) օրինակ
- 3) ընկեր
- 4) էակ

52 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում հնչյունափոխություն կա.

- 1) նկարագարդել, գթառատ, մանր-մունր, լծակ
- 2) մրահոն, մրկաբեր, առևտրական, անթացուպ
- 3) տնական, կլանել, պարսկամետ, կատակերգակ
- 4) ջրկիր, տարեսկիզբ, Հովհաննիսյան, սակարան

52 Համարակալված բառերում բաց թողած տառերը պատասխանների ո՞ր շարքում են ճիշտ նշված.

Ես լսեցի, թե ինչպես ու...եկցորդուհին(1) քաղցրահնչ...ն(2) ձայնով հայտարարեց, որ մեր ինքնաթիռը պատրաստվում է վայր...ջք(3) կատարելու Սոֆ...այի(4) օդանավակայանում: Ես այդ վ...րկյանին(5) աշխարհի հետ էի, որն ունի վեց միլ...րդ(6) բնակչություն, օվկ...նոսներ(7) ու երկնամու...ն(8) լեռներ, անջր...ի(9) անապատներ ու ջրար...ի(10) մարգագետիններ:

- 1) 1 - դ, 2 - յու, 3 - է, 4 - յ, 5 - այ, 6 - իա, 7 - յա, 8 - դ, 9 - դ, 10 - փ
- 2) 1 - դդ, 2 - յու, 3 - ե, 4 - ի, 5 - այ, 6 - յա, 7 - իա, 8 - դ, 9 - տ, 10 - բ
- 3) 1 - դ, 2 - ու, 3 - է, 4 - յ, 5 - ա, 6 - իա, 7 - իա, 8 - խ, 9 - դ, 10 - փ
- 4) 1 - դ, 2 - յու, 3 - է, 4 - ի, 5 - այ, 6 - իա, 7 - իա, 8 - խ, 9 - դ, 10 - բ

54 Ո՞ր շարքում բառերը այբբենական կարգով դասավորված չեն.

- 1) թիթեղածածկ, թղթախաղ, թմրաբեր, թշնամական
- 2) իզուր, իլիկածն, իլիկանման, ինքնուրույն
- 3) խելամիտ, խճուղամերձ, խմբերգ, խմբավար
- 4) ծիսարան, ծլարծակել, ծխամորձ, ծծմբաթթու

47 Ո՞վ է միջնադարյան հայ սոցիալական քնարերգության սկզբնավորողն ու խոշոր ներկայացուցիչը.

- 1) Սայաթ-Նովա
- 2) Նահապետ Քուչակ
- 3) Ֆրիկ
- 4) Ներսես Շնորհալի

48 Ակսել Բակունցի ո՞ր ստեղծագործությունից են հետևյալ տողերը.

«Դուրս եկավ, ճոճեց բարակ մարմինը որպես եղեգ և կաքավի մանր քայլերով սուրաց դեպի հնձանը: Սոնան էր՝ զառ մանդիլներով նորահարսը՝ լույս ատամներով այն աղջիկը, որ այնպես զրնգուն ծիծաղում էր...»:

- 1) «Այու սարի լանջին»
- 2) «Խոնարհ աղջիկը»
- 3) «Ալպիական մանուշակ»
- 4) «Միրհավ»

49 Ո՞ր ժամանակներում են տեղի ունենում Կոստան Ջարյանի «Նավը լեռան վրա» վեպի գործողությունները.

- 1) 1918 – 1921 թվականներին
- 2) Տիգրան Մեծի թագավորության օրոք
- 3) Նոյի ժամանակներում
- 4) Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի տարիներին

50 Ո՞ր պոեմի գլխավոր հերոսն է Կոմիտասը.

- 1) «Դեպի լյառը Մասիս»
- 2) «Բիբլիական»
- 3) «Դանթեական առասպել»
- 4) «Անլռելի զանգակատուն»

2-ն է, այսինքն՝ Ա. Իսահակյանը «Վահագն» բանաստեղծության հեղինակը չէ, հետևաբար կարող էք միանգամից անտեսել պատասխանների երրորդ տարբերակը: Եթե վստահաբար գիտեք նաև, որ Զ. Թումանյանը «Հրաժեշտի գազել»-ի հեղինակը չէ, իսկ Վ. Տերյանը՝ «Ռավեննայում»-ի, ապա կբացառվեն նաև 1-ին և 2-րդ տարբերակները, և կմնա 4-րդը՝ որպես ճիշտ պատասխան:

Ինչպես տեսաք, այս առաջադրանքի կատարման համար բավարարում է զույգերից ընդամենը 3-ի ճիշտ իմացությունը. 4-րդը ստացվում է ինքնաբերաբար: Քննական թեստերում լինելու է նաև այս կարգի առաջադրանքների ավելի բարդ տեսակը, երբ շարքերից որևէ մեկում (աջ կամ ձախ) տրվում է մեկ ավելորդ տարր: Ենթադրենք՝ մեր բերած օրինակի ձախ շարքում կա ևս մեկ գրողի անուն՝ Հովհաննես Շիրազ, որը նշված ստեղծագործություններից և ոչ մեկի հեղինակը չէ (կամ աջ շարքում նշված է ևս մեկ ստեղծագործության անուն, որը ձախ շարքի անուններից և ոչ մեկի հետ զույգ չի կազմում): Այս դեպքում ընտրությունը բարդանում է նրանով, որ դուք հստակ պետք է իմանաք բոլոր չորս զույգերը, կամ էլ, ընդհակառակը, հեշտանում է, եթե վստահ եք, որ, այսպես կոչված, ավելորդ տարրը դիմացի շարքի տարրերից ոչ մեկի զույգը չէ: Այս դեպքում կարող եք տրված պատասխաններում միանգամից բացառել այն տարբերակը, որում կա ավելորդ տարրի համարը:

Ստորև տրված են մի քանի այլ տիպի առաջադրանքների ցանկեր՝ համառոտ բացատրություններով:

1 Ընդգծվածներից ո՞րն է մյուս երեքին համանուն.

- 1) *Մարտի* ամենաթեժ պահին ճայթեց կայծակը, և անձրև սկսվեց:
- 2) Այսօր *մարտի* ութն է՝ կանանց միջազգային օրը:
- 3) Իրենց ազատության համար *մարտի* էին ելել բոլորը:
- 4) Հայ ըմբիշը ութ օրում մասնակցեց ութ *մարտի* և նվաճեց առաջնության դափնին:

Այս առաջադրանքը նրա համար է, որ համանունները ճանաչվեն և իրարից տարբերակվեն խոսքաշարում՝ նախադասության մեջ: Նախադասություններից մեկում գործածված է տվյալ համանուն բառերից առաջինը, իսկ մյուս երեքում՝ համանուն բառերից երկրորդը: Նախադասությունների իմաստային վերլուծությամբ պետք է որոշել, թե ո՞ր երեք նախադասություններում է գործածված միևնույն բառը՝ իր նույն կամ նման իմաստներով: Այդ դեպքում պարզ կդառնա, որ չորրորդ նախադասության մեջ ընդգծված բառը թեև ձևով համընկնում է մյուս երեքում ընդգծված բառերին, սակայն իմաստով միանգամայն տարբեր է, այսինքն՝ այլ բառ է, **համանուն** է մյուսներին:

Տվյալ դեպքում 2-րդ նախադասության մեջ ունենք **մարտ** (տարվա երրորդ ամիսը) բառը, իսկ մյուս երեքում՝ դրա համանունը՝ **մարտ** (կռիվ, գոտենարտ) բառը: Հետևաբար ճիշտ պատասխանն է՝ 2:

2 Փակագծում տրված բառերից մեկը տվյալ նախադասությանը համապատասխանում է, մյուսը՝ ոչ. ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճիշտ.

ա. Սոնան թախիծով (1. *թոթովեց*, 2. *թոթվեց*) ուսը և արագ հեռացավ:

բ. Տնօրենը վատ էր (1. *վերաբերում*, 2. *վերաբերվում*) իր աշխատակիցներին:

գ. Փողոցով անցնում էր միջին տարիքի մի կին՝ գլխին (1. *հովարով*, 2. *հովհարով*) սպիտակ գլխարկ:

դ. Փորձառու մարզիչը վերջին (1. *ցուցումներն*, 2. *ցուցմունքներն*) էր տալիս իր սաներին, թեև վերջիններս քաջածանոթ էին տեղանքին:

- 1) ա - 2, բ - 1, գ - 1, դ - 2
- 2) ա - 1, բ - 2, գ - 1, դ - 2
- 3) ա - 1, բ - 2, գ - 2, դ - 1
- 4) ա - 2, բ - 2, գ - 1, դ - 1

Այս առաջադրանքը նրա համար է, որ բառերը (հարանուններ, համանուններ, հոմանիշներ և այլն) ճանաչվեն և իրարից տարբերակվեն խոսքաշարում՝ նախադասության մեջ: Ամեն նախադասության մեջ երկու բառեր առնված են փակագծերի մեջ: Պետք է որոշել, թե ամեն նախադասության մեջ փակագծերում տրված բառերից որն է համապատասխանում տվյալ նախադասության իմաստին, իսկ որը՝ ոչ: Պատասխանի չորս տարբերակ է առաջարկված, որոնցում նշվում է, թե որ նախադասության դեպքում համարակալված բառերից որն է համապատասխանում այդ նախադասությանը: Արագ լուծելու համար կարելի է նախ ընդգծել ճիշտ պատասխանները, հետո դրանք համեմատել տրված տարբերակների հետ: Ճիշտ պատասխանն է՝ 4:

- 42** Ո՞վ է այս տողերի հեղինակը.
- Ու թեև որպես մի մահկանացու պիտի վախճանվեմ,
Բայց այս մատյանի հարակայությամբ կմնամ անմահ:
- 1) Ավետիք Իսահակյան
  - 2) Գրիգոր Նարեկացի
  - 3) Եղիշե Չարենց
  - 4) Մովսես Խորենացի
- 43** Նշվածներից ո՞րը պատմավեպ չէ.
- 1) Դերենիկ Դեմիրճյան՝ «Վարդանանք»
  - 2) Շահան Շահնուր՝ «Նահանջը առանց երգի»
  - 3) Խաչատուր Աբովյան՝ «Վերք Հայաստանի»
  - 4) Մուրացյան՝ «Գևորգ Մարզպետունի»
- 44** Դանիել Վարուժանի «Ցեղին սիրտը» ժողովածուի համար ո՞ր բանաստեղծությունն է բնաբանի դեր կատարում.
- 1) «Ձոն»
  - 2) «Կռվի երթ»
  - 3) «Ձարդ»
  - 4) «Կարոտի նամակ»
- 45** Ո՞վ է «Աշնան արև» վիպակի հեղինակը.
- 1) Ակսել Բակունց
  - 2) Ավետիք Իսահակյան
  - 3) Ալեքսանդր Շիրվանզադե
  - 4) Հրանտ Մաթևոսյան
- 46** Եղիշե Չարենցը ո՞ր հեղինակի ոճական նմանողությամբ է ստեղծել «Տաղարան»-ը.
- 1) Հովհաննես Թումանյան
  - 2) Սայաթ-Նովա
  - 3) Գրիգոր Նարեկացի
  - 4) Նահապետ Քուչակ

38 Ո՞ր պնդումն է ճիշտ արևելահայերենի և արևմտահայերենի վերաբերյալ.

- 1) Մեկը գրական լեզու է, մյուսը՝ խոսակցական:
- 2) Մեկը գործածվում է, մյուսը՝ ոչ:
- 3) Երկուսն էլ մեկ գրական լեզվի տարբեր ճյուղեր են:
- 4) Մեկը բարբառ է, մյուսը՝ գրական լեզու:

39 Մուրացանի «Գևորգ Մարգպետունի» վեպում ո՞ւմ են ուղղված Սահակ Սևադայի խոսքերը.

«Ես չեմ կամենում, որ դու հայրենասիրությամբ գերազանցես ինձ».

- 1) Աշոտ Երկաթին
- 2) Հովհաննես կաթողիկոսին
- 3) Գևորգ Մարգպետունուն
- 4) Ցլիկ Ամրամին

40 Ո՞ր ասույթի մեջ է խտացված Վարդանանց պատերազմի հիմնական գաղափարախոսությունը.

- 1) Լավ է աչքով կույր լինել, քան մտքով կույր:
- 2) Ուժն է ծնունդ իրավունք:
- 3) Զգիտակցված մահը մահ է, գիտակցված մահը՝ անմահություն:
- 4) Մի ծաղկով գարուն:

41 Տողերի ո՞ր դասավորությունն է ճիշտ.

1. Հագնեմ ծիրանին արշալույսների
  2. Գարնան թագավոր ինձ թագադրեն
  3. Բարձրանամ կապույտ գահը լեռների
  4. Արևն իբրև թագ իմ գլխին առնեն
- (Հ. Շիրազ)

- 1) 3, 1, 4, 2
- 2) 3, 4, 2, 1
- 3) 1, 2, 3, 4
- 4) 3, 4, 1, 2

3 Փակագծում տրված բառերի ո՞ր հերթականությունն է համապատասխանում նախադասության մեջ դրանց տեղադրման ճիշտ կարգին (տեղադրվելիք բառերը տրված են ուղիղ ձևերով).

Խոտն այստեղ չտեսնված համեղ էր, բուրավետ, բայց հանդապահը, ուր որ է ..... պիտի ..... կարկամած ..... վրա, թե ինչու են ապօրինի ..... ուրիշի խոտը:
(1. արածել, 2. գոռալ, 3. հայտնվել, 4. նախրապան)

- 1) 1, 4, 3, 2
- 2) 3, 2, 4, 1
- 3) 3, 1, 2, 4
- 4) 4, 1, 2, 3

Սա համակցված առաջադրանք է, որ ստուգում է գիտելիքներ ու հմտություններ ձևաբանությունից, շարահյուսությունից և բառագիտությունից: Պահանջվում է որոշել, թե փակագծերում տրված բառերից որը նախադասության մեջ որ տեղում պետք է լինի, որպեսզի ստացվի ճիշտ նախադասություն: Բառերը տեղադրվելիս մեծ մասամբ ենթարկվում են ձևափոխությունների: Առաջադրանքն ուղղակիորեն չի պահանջում կատարել այդ ձևափոխությունները և ոչ էլ ստուգում է դրանց ճշտությունը: Բայց դրանք կատարել պետք է գոնե մտովի, այլապես հնարավոր չի լինի որոշել այս կամ այն բառի տեղը նախադասության մեջ: Իսկ ավելի հարմար է ձևափոխված բառերը գրել բացթողումների տեղում դրված կետերի փոխարեն, որպեսզի տեսանելի դառնա ճիշտ նախադասությունը: Վերջինս ամբողջացնելուց հետո կարելի է որոշել տեղադրված բառերի հերթականությունը, դա համեմատել լուծման առաջարկված տարբերակների հետ և նշել ճիշտ պատասխանը:

Պետք է նախ տեղադրել այն բառերը, որոնց տեղը և ձևը ձեզ համար կասկածելի չեն, հետո փորձել գտնել այն բառերի տեղն ու ձևը, որոնք համարում եք կասկածելի: Այդ ընթացքում պետք է հատուկ ուշադրություն դարձնել նախադասության իմաստին, կառուցվածքին, կետադրությանը, շարահյուսական կապերին, համաձայնություն և հոլովառություն պահանջող բառերին:

Տրված նախադասությունը վերլուծելիս ակնհայտ է դառնում, որ **պիտի** բառից հետո պետք է բայ լինի: Փակագծերում եղած երեք բայերից հատկապես **գոռալ-ը** կարող է այդտեղ լինել, քանի որ ամենից ավելի է հակված ունենալու **վրա** կապով խնդիր: Հավանական է, որ այդ բայի խնդիրը լինի տրված միակ գոյականը, թեև դերբայներ էլ կարող էին լինել: Բայց քանի որ մնացած դեպքերում հնարավոր է միայն բայեր տեղադրել, ուստի գոյականի համար մնում է մեկ հավանական տեղ: Ուրեմն երրորդ բառն է՝ **Նախրապանների: Պիտի** բառից առաջ եղած ստորակետը ենթադրել է տալիս դերբայական դարձվածի գոյություն: Ուրեմն առաջին բաց թողած բառը պետք է դերբայ լինի: Քանի որ մնացած

Երկու բառերից **հայտնվել** բայը չի կարող լինել չորրորդ տեղում (որտեղ միայն ներգործական բայ կարող է տեղադրվել), ուրեմն հենց այստեղ պետք է լինի: Խոսքաշարը հուշում է **հայտնվելով** ձևը: Վերջին բառը վերջին տեղում ունի **արածեցնում** ձևը, որ թելադրվում է նախադասության ընդհանուր տրամաբանությամբ:

Այսպիսով՝ ճիշտ պատասխանն է՝ 2:

4 Ո՞րն է այն բարդ բառը, որի վերջին բաղադրիչը *հարկահավաք* բառի առաջին արմատն է.

- 1) բազմահարկ
- 2) եկամտահարկ
- 3) շահութահարկ
- 4) եռահարկ

Այս առաջադրանքը ստուգում է գիտելիքներ ու հմտություններ բառակազմությունից և հնչյունափոխությունից: Նախ պետք է գտնել առաջադրանքում և տարբերակներում տրված բառերի արմատները, մտովի վերականգնել դրանց անհնչյունափոխ ձևերը: Այնուհետև պետք է պատասխանների շարքում ճանաչել և բացատրել ածանց պարունակող կամ պարզ բառերը: Պետք է զգուշանալ նաև համանունության դեպքերից: Ճիշտ է այն պատասխանը, որը բարդ բառ է (առանց ածանցի), և որի վերջին բաղադրիչը նույն արմատն է, ինչ տրված բառի կազմում եղած առաջին արմատը: Տվյալ դեպքում ճիշտ պատասխանն է՝ 2, քանի որ պատասխաններից երկուսում կա համանուն արմատ (բազմ+ա+հարկ, եռ+ա+հարկ), իսկ մեկում՝ ածանց (շահ+ույթ+ա+հարկ):

5 Համարակալված բառերում բաց թողած տառերը պատասխանների ո՞ր շարքում են ճիշտ նշված.

Խոր...ուբորդ(1) ճանապարհը տանում էր մերթ սաղար...ախիտ(2) ու եր...ներանգ(3) անտառների կածա...երով(4), մերթ փա...թամ(5) ու ջրար...ի(6) մարգագետիններով: Ու...տի(7) էր գնում Մարգարը իր կնոջ՝ Վիկտոր...այի(8) հետ ...ուրբ(9) Կարապետ եկեղեցի, որտեղ չէր եղել տասնի...ը(10) տարի:

- 1) 1 - դ, 2 - թ, 3 - փ, 4 - ն, 5 - ռ, 6 - փ, 7 - խ, 8 - յ, 9 - ս, 10 - նն
- 2) 1 - թ, 2 - թ, 3 - փ, 4 - նն, 5 - ռ, 6 - բ, 7 - դ, 8 - յ, 9 - Ս, 10 - նն
- 3) 1 - դ, 2 - թ, 3 - փ, 4 - նն, 5 - ռ, 6 - բ, 7 - խ, 8 - յ, 9 - Ս, 10 - ն
- 4) 1 - դ, 2 - դ, 3 - բ, 4 - նն, 5 - ռ, 6 - բ, 7 - խ, 8 - ի, 9 - Ս, 10 - ն

35 Ո՞ր նախադասության մեջ կետադրական սխալ կա.

- 1) Սիրելի՛ս, քաղաքի ամենաշքեղ թաղամասում է իմ տունը. այնտեղ դու կապրես թագուհու նման:
- 2) Դա մի փաստաթուղթ էր, որ գրվել էր երկու հարյուր տարի առաջ՝ դեռևս պարսից իշխանության ժամանակ:
- 3) Ուշադրությունս գրավեց մի համեստ երիտասարդ, որ, մի կողմ քաշված, ականջ էր դնում գուսանի երգին:
- 4) Ասես, մարդը չէր, որ երգում էր այդ հորովելը, այլ՝ մայր բնությունը:

36 Գործառական ո՞ր ոճին է բնորոշ հանգը.

- 1) հրապարակախոսական
- 2) առօրյա-խոսակցական
- 3) գիտական
- 4) գեղարվեստական

37 Նախադասությունները նշող թվերի դասավորության ո՞ր տարբերակն է համապատասխանում այդ նախադասությունների տրամաբանական և քերականական ճիշտ հաջորդականությանը.

1. Նա ոչ միայն սովորեցնում, այլև դասագրքեր էր ստեղծում:
2. Տասնամյակներ ու հարյուրամյակներ շարունակ հայ երեխաներն ու պատանիները թվաբանությունը սովորել են Շիրակացու խնդրագրքով:
3. Միջնադարյան հայ խոշորագույն գիտնականներից մեկն է եղել Անանիա Շիրակացին, որ նշանավոր թվաբան էր, տոմարագետ, տիեզերագետ և ուսուցիչ:
4. Այստեղ ամփոփված խնդիրները նաև հետաքրքիր տեղեկություններ էին պարունակում պատմությունից, աշխարհագրությունից, զանազան արհեստներից ու ժամանակին բնորոշ առօրյայից:

- 1) 1, 2, 4, 3
- 2) 3, 2, 1, 4
- 3) 3, 1, 2, 4
- 4) 2, 1, 3, 4

32 Անուղղակի խոսքի ո՞ր փոխակերպումն է ճիշտ.

Ես Տիգրանին ասել և հավատացրել եմ, որ մենք իրեն ամբողջ օրը փնտրել ենք:

- 1) Ես Տիգրանին ասել եմ.
– Մենք քեզ ամբողջ օրը փնտրել ենք, – և հավատացրել եմ:
- 2) «Տիգրան, մենք, – ասել և հավատացրել եմ ես, – իրեն ամբողջ օրը փնտրել ենք»:
- 3) Ես Տիգրանին ասել և հավատացրել եմ.
– Մենք նրան ամբողջ օրը փնտրել ենք:
- 4) – Մենք քեզ ամբողջ օրը փնտրել ենք, – ասել և հավատացրել եմ ես Տիգրանին:

33 Ո՞ր նախադասության մեջ բուբ պիտի դրվի.

- 1) Մելամաղձոտ մի երգ էր տարածվում տպարանի արդեն քայքայված ու մթին առաստաղի տակ:
- 2) «Տեսնես հիմա ի՞նչ պիտի լինի»,–խորհում էր Միքայելը:
- 3) Հայ նշանավոր վիպագիրներն են Ծերենցը, Րաֆֆին, Մուրացանը, Դ. Դեմիրճյանը, Ստ. Զորյանը:
- 4) Աշուն էր զովաշունչ, պայծառ:

34 Ո՞ր նախադասության մեջ *և-ից* առաջ ստորակետ *չպիտի* դրվի.

- 1) Իջնում է գիշերն անգութ ու մթին Եվ այգը բացվում դառն ու մահահոտ...
- 2) Ո՞ր երկրի սրտում թախիծ կա այնքան Եվ այնքան ներում ո՞ր երկրի սրտում...
- 3) Ասպետը ծիուց վար թռավ և սաղավարտը ձեռքն առած ասպետին վայել հարգանքով համբուրեց նրա ձեռքը:
- 4) Չորս կողմը ծաղիկներ ու զմրուխտ դաշտեր և դրախտի բուրմունքն էր տարածվում գարնան քամու թևերով:

Այս առաջադրանքի նպատակն է բառերի ու բառաձևերի ուղղագրությունը ստուգել շարադրանքի մեջ: Դա հնարավորություն է տալիս առավել համակողմանի ընդգրկելու ուղղագրությունը: Ստուգվում են ուղղագրական միաժամանակ մի քանի կանոնների վերաբերյալ գիտելիքներ (տարբեր ձայնավորներ, բաղաձայններ, երկհնչյուններ, մեծատառեր և այլն), ինչպես նաև հարանունների (**հնչյուն-հնչյուն, կտրիճ-կտրիչ, վարգ-վարք, մրմռալ-մռմռալ** և այլն), համահունչ համանունների (**ուղտ-ուխտ, աղտ-ախտ, որթ-որդ, Ասիա-Ասյա** և այլն) ուղղագրության իմացությունը:

Հեշտ և արագ լուծելու համար կարող եք թեստ-գրքույկի մեջ նախ լրացնել բաց թողած տառերը, այնուհետև ստուգել, թե պատասխանի որ տարբերակին է համապատասխանում ձեր գտած լուծումը: Եթե ոչ մեկին չհամապատասխանեց, ուրեմն ձեր լուծումը հաստատապես սխալ է, և պետք է վերանայել: Եթե դրանից հետո էլ չէք գտնում ճիշտ լուծումը, ապա ընտրե՛ք ձեր լուծմանը առավել մոտ պատասխանը:

Տվյալ դեպքում ճիշտ պատասխանն է՝ **3**:

Տեքստի վերաբերյալ առաջադրանքներից մեկում տրվում է համառոտ շարադրանք, և ներկայացվող հնարավոր պատասխան-դատողությունների մեջ պահանջվում է գտնել այն նախադասությունը, որն իր բովանդակած մտքով հակասում է (կամ, հակառակը, չի հակասում) այդ տեքստի ընդհանուր բովանդակությանը կամ դրանում արտահայտված մտքերից որևէ մեկին: Գիշտ պատասխանը գտնելու հարցում ձեզ կօգնեն հետևյալ հուշումները.

- **միայն, հատկապես, ամբողջությամբ, բացի, բացառապես, առավելապես, սովորաբար, հաճախ, երբեմն, հազվադեպ** և նման բառեր պարունակող դատողությունները կարող են տեքստի բովանդակության հետ հակասության մեջ լինել՝ այդ բառերի սահմանափակող կամ գնահատողական նշանակություն ունենալու պատճառով,
- պատասխանի տարբերակում բերված դատողության ձևակերպման **ժխտական ձևը** կհակասի տեքստի՝ հաստատականով ձևավորված նույն մտքին, և հակառակը,
- դատողությանը հակասելը կարող է պայմանավորված լինել նրանում արտահայտված մտքերի **պատճառահետևանքային, պայմանահետևանքային, իմաստային այլ կապերի** խախտմամբ կամ տեքստում այդ մտքերի միջև նման կապի բացակայությամբ,
- դատողությունը կարող է հակասել տեքստին, եթե նրանում ոչ ճիշտ է արտահայտված տեքստում նկարագրվող դեպքերի կամ **գործողությունների ժամանակային հաջորդականությունը**,
- տեքստում արտահայտված մտքերին կարող է հակասել նաև այն, որ **մասնավորը ներկայացվում է ընդհանուրի փոխարեն, և հակառակը:**

Բերենք այդպիսի առաջադրանքի մեկ օրինակ.

6 Ո՞ր միտքն է հակասում շարադրանքի (տեքստի) բովանդակությանը.

Գրաբարը հունարենից փոխառություններ է կատարել 3-4-րդ դարերից մինչև 10-11-րդ դարերը: Հունարենի ազդեցությունը հայերենի վրա հիմնականում եղել է գրական-գրքային ճանապարհով, գիտության, գրականության և եկեղեցու միջոցով: Հունարենից գրաբարի փոխառած ավելի քան 900 բառերը գլխավորապես գիտական, մշակութային, եկեղեցական-կրոնական բնույթի են, ինչպես՝ անֆիթատրոն, եկեղեցի, երգեհոն, քարտեզ, թատրոն, կամար, կիթառ, մեռոն, մատուռ, ադամանդ և այլն, որոնցից ժամանակակից հայերենում գործածական է շուրջ 130 բառ, այսինքն՝ մոտ 14 տոկոսը:

- 1) Հայերենը հունարենից բառեր է փոխառել գերազանցապես գրաբարյան շրջանում:
- 2) Հայերենի գիտական, մշակութային, եկեղեցական-կրոնական բառապաշարում որոշ թիվ են կազմում հունարենից փոխառված բառերը:
- 3) Հայերենը հունարենից բառեր է փոխառել գլխավորապես բանավոր ճանապարհով:
- 4) Հունարեն փոխառությունների մի մասը ժամանակակից հայերենում գործածական չէ:

Ակնհայտ է, որ առաջին, երկրորդ և չորրորդ մտքերը ուղղակիորեն բխում են տեքստից կամ նրա այս կամ այն հատվածից, իսկ երրորդը ոչ միայն տեքստում չկա, այլև հակասում է նրա բովանդակությանը:

Որոշ առաջադրանքներ կազմված են այնպես, որ առաջարկվող նյութը (բառեր, բառակապակցություններ, նախադասության անդամներ, դատողություններ և այլն՝ համարակալված տառերով) կարող է պարունակել առաջադրանքի պահանջին համապատասխանող մեկից ավելի ճիշտ պատասխաններ: Հարցը սովորաբար ձևակերպվում է այսպես. **Ընդգծվածներից (Բերված հատվածներից) քանիստ՞ն է կա (չկա) այսինչ երևույթը.** Պատասխանների տարբերակներում նշվում են թվեր՝ **1)** մեկում, **2)** երկուսում, **3)** երեքում, **4)** ոչ մեկում (կամ բոլորում): Դուք պետք է կարողանաք գտնել տրված նյութի համապատասխանությունը (կամ անհամապատասխանությունը) պահանջին և ընտրել այն տարբերակը, որում նշված քանակը համապատասխանում է ձեր ընտրած ճիշտ պատասխանների թվին:

Բերենք մեկ օրինակ.

28 Ո՞ր նախադասությունն է կրավորական կառուցվածքի.

- 1) Գիշերվա անակնկալ դեպքից ցնցվել էր Նոր Ջուղան:
- 2) Հակոբը բաժանվել էր իր ծնողներից:
- 3) Նա հաջողությամբ թաքնվեց իրեն հետապնդողներից:
- 4) Մասրենին կախված է ժայռի եզրից:

29 Ո՞ր նախադասության մեջ համաձայնության սխալ կա.

- 1) Կավիճը մահացած ծովային մանրագույն կենդանիների խեցիների բազմություն է:
- 2) «Բարոն Մյունխհաուզենի արկածները» գրվել է գերմանացի գրող Ռասպեի կողմից:
- 3) Բեթհովենի «Պաթետիկ» սոնատի երաժշտության մեջ կա խոր զգացմունք և բուռն պոռթկումներ:
- 4) Չարենցին՝ որպես տաղանդավոր բանաստեղծի, բոլորն են ճանաչում:

30 Ո՞ր նախադասության մեջ խնդրառության սխալ կա.

- 1) Ուսուցիչը հաճախ էր կատակում աշակերտների հետ:
- 2) Իր այդ անմիտ արարքով նա նսեմացավ ներկաների առջև:
- 3) Մենք վաղուց վարժվել ենք կենցաղային դժվարություններին:
- 4) Խժժությունների նպատակն էր ամեն կերպ թուլացնել իշխանությանը:

31 Ո՞ր բառը պետք է տեղադրել բաց թողած տեղում՝ ճիշտ նախադասություն ստանալու համար.

Հանդիպակաց սարերից մեղմորեն փչում էր սյուրը, ... ջրաղացի մոտի հնօրյա թխկներն ու կաղամախները մեղմօրոր խշշում էին:

- 1) որով
- 2) երբ
- 3) քանի որ
- 4) իսկ

- 22** *Ինչ* դերանվան ո՞ր ձևն է սխալ.
- 1) *Ինչ* հրաշալի տեսարան է բացվում այս բարձունքից:
  - 2) Ճշտե՞ք՝ *ինչումն* է բանը, որ այսքան ձգձգում են մեր գործը:
  - 3) *Ինչ* կլինի, որ դուք էլ մի քիչ օգնեք նրան:
  - 4) Եվ այն, *ինչ* ասելն իսկ ահավոր է, գրում են այստեղ:
- 23** Ո՞ր շարքի բոլոր բայերն են պատկանում –*ա* խոնարհման.
- 1) բնակեցնել, ճչում է, չի մռնչա
  - 2) որսում էինք, չի ցոլում, խայթող
  - 3) աղացե՞ք, կաղում էր, քնած
  - 4) ողբում են, հոգացինք, հասունացած
- 24** Ո՞ր նախադասության մեջ ապակատար ձևաբայ *չկա*.
- 1) Մենք կարդալու ենք այդ գիրքը:
  - 2) Այդ մասին հանգամանորեն խոսվելու է:
  - 3) Այդ ջուրը խմելու չէ:
  - 4) Երեխաները այդ երգը չեն երգելու:
- 25** Ո՞ր շարքի բոլոր բայերն են անցյալ ժամանակով.
- 1) մի՛ գնացեք, գնացել էինք, գնացե՞ք
  - 2) գնայինք, կգնայինք, պիտի գնանք
  - 3) չգնայինք, գնացել է, գնայի
  - 4) չեք գնացել, չգնան, չպիտի գնայինք
- 26** *Դառնալ* բայի խոնարհման ո՞ր ձևն է սխալ (ոչ գրական).
- 1) դարձե՞ք
  - 2) կդառնաք
  - 3) դառավ
  - 4) դարձաք
- 27** Ո՞ր նախադասության մեջ ընդգծվածը դերբայական դարձված *չէ* (նախադասությունները կետադրված չեն).
- 1) Մենք *ծիզ քափելով* մագլցեցինք լեռան գագաթը:
  - 2) Դու *նրան տեսնելով* շատ կուրախանաս:
  - 3) Արամը *ձեռքս բռնած* ժպտում էր:
  - 4) Տղան բակ իջավ *ֆուտբոլ խաղալու*:

- 7** Գրիգոր Նարեկացու տաղերի վերաբերյալ հետևյալ պնդումներից քանի՞սն են ճիշտ.
1. Նարեկացին իր տաղերով վիթխարի առաջընթաց է կատարել՝ հայ բանաստեղծությունը մոտեցնելով իրական կյանքին:
  2. Նարեկացու տաղերից մեկում Քրիստոսին տեսնում ենք գոհար վարդի և ճերմակ շուշանի պատկերով:
  3. Նարեկացին առաջին անգամ հայ քնարերգության մեջ պատկերել ու գովերգել է բնությունը:
  4. Լինելով միստիկ բանաստեղծ՝ Նարեկացին առանց այլաբանության գովերգել է իրական կյանքը:
- 1) մեկը
  - 2) երկուսը
  - 3) երեքը
  - 4) բոլորը

Գրիգոր Նարեկացու տաղերի վերաբերյալ այս դատողություններից երեքը ճիշտ են, սխալ է մեկը. Նարեկացին իրական կյանքի պատկերներ չի ստեղծել. այլաբանությամբ կերտել է գեղեցիկ բնանկարներ՝ հայ քնարերգության մեջ սկզբնավորելով կենդանի բնության երգը: Գիշտ պատասխանն է՝ **3**:

Առաջադրանքի այս տեսակը բարդության աստիճանով գերազանցում է սովորական՝ ընտրովի պատասխաններով առաջադրանքներին այն առումով, որ եթե վերջիններում առկա է ընդամենը մեկ ճիշտ պատասխան (երեք սխալ պատասխաններ), որին կարելի է հանգել՝ պարզապես մեկը ճանաչելով կամ մյուսները բացառելով, ապա այս դեպքում կողմնորոշումը պահանջում է համապատասխան նյութի համակողմանի, ամբողջական իմացություն:

Այս կարգի առաջադրանքների քանակը քննական թեստի Ա մակարդակում չպետք է գերազանցի 2-ը, Բ մակարդակում՝ 3-ը:

Առաջադրանքներ կազմելիս հեղինակային խումբն աշխատել է ըստ հնարավորին հարազատ մնալ դասագրքային ձևակերպումներին:

Թ Ե Ս Տ 1

Ա ՄԱԿԱՐԴԱԿ

1 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում *ը*.

- 1) ալ–նդետ, նթ–նկա, հատ–նտիր, վեր–նթաց
- 2) համ–նկնել, ան–նտել, գործ–նկեր, առ–նչվել
- 3) առ–նթեր, հյուր–նկալ, ճեպ–նթաց, նոր–նծա
- 4) գիրկ–նդխառն, մակ–նթացություն, անակ–նկալ, խոչ–նդոտ

2 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում *ք*.

- 1) նր–ակազմ, շամ–ուտ, վիրա–, շեղ–
- 2) անխա–, Գա–րիել, գրա–ար, ջրար–ի
- 3) անխա–ան, ող–աձայն, հուսախա–, բոր–
- 4) Համ–արծունյան, դա–նեպսակ, ող–երգակ, հար–ել

3 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում *եվ*.

- 1) գին–աճառ, հոգ–իճակ, ագ–ազ, ուղ–որ
- 2) ալ–որ, ալ–արս, ոսկ–ազ, հ–ասպառ
- 3) կար–եր, ուղ–ճար, համա–րոպական, դափն–արդ
- 4) վազ–ազ, գեր–արել, հոգ–որդի, տար–երջ

4 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում *հ*.

- 1) նշխար–, աշխար–ահռչակ, ապաշնոր–, խոր–րդակցել
- 2) խոր–ին, ընդ–ատել, ժպիր–, օր–ներգ
- 3) հայ–ոյել, հեղ–եղուկ, նիր–ել, խոնար–վել
- 4) ապաշխար–ել, պատե–ապաշտ, հով–անոց, խոտ–արք

5 Ո՞ր բառում է գաղտնավանկի *ը*-ն սխալ տեղադրված.

- 1) ձեռն*ը*բաց
- 2) տ*ը*րտմել
- 3) հայտն*ը*վել
- 4) գ*ը*տն*ը*վել

17 Ո՞ր բառը կազմությամբ բարդ ածանցավոր *չէ*.

- 1) հնգամյա
- 2) արյունարբու
- 3) չվացուցակ
- 4) դյուրագրգիռ

18 Ընդգծված բառը տվյալ նախադասության մեջ որպես ի՞նչ խոսքի մաս է հանդես եկել.

Հայերեն տառերը ստեղծվել են հինգերորդ դարում:

- 1) մակբայ
- 2) գոյական
- 3) ածական
- 4) վերաբերական

19 Ո՞ր գոյականի հոգնակին է նշանակում նյութի տարբեր տեսակներ.

- 1) շերտեր
- 2) խոսքեր
- 3) մարմարներ
- 4) վարդաններ

20 Ընդգծված հոլովածներից որի՞ կիրառությունը ոճական առումով հանձնարարելի *չէ*.

- 1) ...Ու պիտ դառնաս են երկիրը, ուր ձգտում է մեր հոգին,
Հույսի՝ հայրենիք,
Լույսի՝ հայրենիք:
- 2) *Սգո* արարողությունը կարճ տևեց:
- 3) *Հուսո* մի վերջին շող լուսավորեց Մարկոս Ալիմյանի դեմքը:
- 4) Ամուսնու մահից հետո նա երկար ժամանակ *սգո* մեջ էր:

21 Համեմատության աստիճան ունենում են.

- 1) հարաբերական ածականները
- 2) բաշխական թվականները
- 3) որակական ածականները
- 4) ցուցական դերանունները

13 Փակագծերում տրված բառերից մեկը տվյալ նախադասությանը համապատասխանում է, մյուսը՝ ոչ. ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճիշտ.

- ա. Այդ դեպքից հետո նրա հոգում մի տեսակ դառնության (1. զգացմունք, 2. զգացում) էր մնացել:
- բ. Նրան (1. հազվադեպ, 2. հազվագյուտ) կարելի էր տեսնել պարապ զբոսնելիս:
- գ. (1. Տեղային, 2. Տեղական) իշխանությունները դաժան հաշվեհարդար տեսան ցուցարարների հետ:
- դ. Բժիշկները հիվանդին ուշադիր (1. քննարկեցին, 2. քննեցին) և ախտորոշեցին թոքերի բորբոքում:
- ե. Անհնարին (1. խռովքի, 2. խռովության) մեջ կանգնած էր նա հայրենական տան մուտքի առաջ:

- 1) ա - 1, բ - 1, գ - 2, դ - 2, ե - 1
- 2) ա - 2, բ - 1, գ - 2, դ - 2, ե - 1
- 3) ա - 1, բ - 2, գ - 2, դ - 1, ե - 2
- 4) ա - 2, բ - 1, գ - 1, դ - 1, ե - 2

14 Ո՞ր բառն է *ավերակ* բառին հականիշ.

- 1) համալիր
- 2) շեն
- 3) բարետես
- 4) աներեր

15 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են անհոդակապ.

- 1) հատընտիր, ադամորդի, աղեխարշ
- 2) գարեջուր, պարընկեր, հայազգի
- 3) ազգընտիր, բազկաթոռ, փոշեհատիկ
- 4) սերմնագռավ, արքայազն, կարճալիք

16 Ո՞ր բառի արմատը ինքնուրույն *չի* գործածվում.

- 1) համեղանալ
- 2) ուղևոր
- 3) ճեմարան
- 4) սեղմակ

6 Ո՞ր շարքի բոլոր դեպքերում են բաղադրիչները միասին գրվում.

- 1) վայր(ընթաց), մեն(մենակ), մեկ(մեկու), քաջ(արի)
- 2) հինգ(հարյուր), երկրե(երկիր), մայր(իշխանություն), բուժ(սպասարկում)
- 3) առ(այժմ), առ(հավետ), առ(կախ), առ(միշտ)
- 4) ի(սպառ), ի(հարկե), ի(զուր), ի(նշան)

7 Ո՞ր շարքի բառերի և բառակապակցությունների բոլոր բաղադրիչներն են մեծատառով գրվում.

- 1) ԱՐԱՐԱՏՅԱՆ ԴԱՇՏ, ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ՏԱՎՐՈՍ, ՆՈՐ ԳԵՏԻԿԱՎԱՆՔ, ՍԱՅԱԿ ՍԵՎԱԴԱ
- 2) ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՔԱ, ԾԱԴԿՈՒՆՅԱՑ ԼԵՌՆԱՇՂԹԱ, ՆԱՐ-ԴՈՍ, ԷՋՄԻԱԾՆԻ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆ
- 3) ՇԱԽՄԱՏԻ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՖԵՂԵՐԱՑԻԱ, ՄԽԻԹԱՐ ԳՈՇ, ԵՐՎԱՆԴ ՍԱԿԱՎԱԿՅԱՑ, ՔԱՂԱՔԱՄԱՅՐ ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏ
- 4) ՓՈՔՐ ԱՍԻԱ, «ՔԱՋ ՆԱՋԱՐ», ԱՐԱԲԱՎԱՆ ՄԻԱՑՅԱԼ ԷՄԻՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ԱՐԱ ԳԵՂԵՑԻԿ

8 Ընդգծված բառերից քանիստ՞ն հնչյունափոխություն կա.

Երբ քունդ գա, լուռ գիշերով
 Հոգիդ *գրկեն*, համբույր տամ,
Սրտիդ կպչեն վառ *կարոտով*,
 Լամ ու *խնդամ*, մայրի՛կ ջան...
 (Ա. Իսահակյան)

- 1) բոլորում
- 2) երկուսում
- 3) երեքում
- 4) չորսում

9 Ո՞ր բառում վերջին վանկը շեշտված *չէ*.

- 1) լուսնկա
- 2) կարգադրել
- 3) գիշանգղ
- 4) երջանկություն

10 Ո՞ր նախադասության մեջ բառագործածության սխալ կա.

- 1) Թռչունների երամը ուրախ ծվլլոցով ճախրում էր երկնականարում:
- 2) Եկող տարվա մեր անելիքները եկեք միասնաբար ծրագրենք:
- 3) Այդ նիստում քննարկվելու էին օրակարգի վերջին երկու հարցերը:
- 4) Տեսնելով ընկերների մռայլ կերպարները՝ Սուրենն ամբողջ մարմնով սարսռաց:

11 Ընդգծված բառերից ո՞րը փոխաբերական իմաստով գործածված չէ.

- 1) Հոգիս *արթնացավ* հարավի բույրից, Ինձ է դուրս կանչում գեփյուռը նրա:
- 2) Ո՞վ է *քնակվում* մեր հին հարկի տակ, Ո՞վ է խնկահոտ մեր դուռը բացում:
- 3) Օրոր էր ասում աշունն անտառին, Բայց դեռ անտառի *քունը չէր տանում*.
- 4) Միամիտ չեմ՝ հավատամ քեզ, Տառապանքս *փորձ ունի*...

12 *Աչքին երևալ* դարձվածքի ո՞ր իմաստն է սխալ.

- 1) նկատվել
- 2) ուշադրություն գրավել
- 3) թվալ
- 4) շատ սիրելի դառնալ

13 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են իրար հոմանիշ.

- 1) հրապուրել, փափագել, թովել, դյութել
- 2) առույգ, աշխույժ, մոլեգին, եռանդուն
- 3) հողմ, մրրիկ, փոթորիկ, քամի
- 4) գիտակ, իրազեկ, բանիմաց, իմաստակ

9 Ո՞ր բառում փակ վանկ *չկա*.

- 1) ճարճատյուն
- 2) խաբեբա
- 3) հարկատու
- 4) կաթսա

10 Ո՞րը *տարագիր* բառի հոմանիշը չէ.

- 1) աստանդական
- 2) թափառական
- 3) պանդուխտ
- 4) ասպնջական

11 Ո՞ր նախադասության մեջ փոխաբերաբար գործածված բառ *չկա*.

- 1) Ծանր նստել է քարափը ձորում...
- 2) Իմ մեջ այրվում է մի անհագ կարոտ...
- 3) Կածանները ճչում են այնտեղ, Ջրվեժները լռում են...
- 4) Ցորենի կանաչ արտի մեջ Առվույտի կապույտ մի ծաղիկ...

12 Նշված բառակապակցություններից ո՞րը դարձվածքային իմաստ *չունի*.

- 1) տունը քանդել
- 2) սուրը պատյանը դնել
- 3) ծաղիկ վաճառել
- 4) բերանը ջուր առնել

6 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են անջատ բաղադրիչներով գրվում.

- 1) այսօր (վաղը), մուգ (կարմիր), ի (ծնե), ձեռք (բերում)
- 2) անուն (ազգանուն), ի (գիտություն), հարյուր (քսան), հարավ (արևելք)
- 3) ծառից (ծառ), հին (հունական), քաջ (առողջություն), մեջ (ընկնել)
- 4) տեր (հայր), ըստ (կարգի), հավիտյանս (հավիտենից), մի (երկու)

7 Ո՞ր նախադասության մեջ մեծատառի գործածության սխալ կա.

- 1) Հրազդանի ձախ ափին է Կոմիտասի անվան այգին... Այստեղ հավիտենական քնով մնջում են Կոմիտասը, ճարտարապետ Թորոս Թորամանյանը, հայ բեմի վարպետներ Հրաչյա Ներսիսյանը, Վահրամ Փափազյանը և շատ ուրիշներ:
- 2) Փոքրիկ Վարդիկը գրախանութից գնեց Գրիմ եղբայրների հեքիաթների ժողովածուն, Մուշեղ Իշխանի հատընտիրը և ժողեֆ Ռոնի Ավագի «Քարանձավային առյուծը»:
- 3) -Քանի՞ անգամ են ձեզ ասել՝ մի՛ աղմկեք,- հանդիմանեց տիկին Հասմիկը ուսանողներին, ապա, դառնալով զրուցակցին, ասաց.- ես Ձեզ խնդրում եմ սպասել մինչև դասի ավարտը, որից հետո ես և Դուք կպարզենք բոլոր հարցերը:
- 4) Հայտնի է, որ Պորտուգալացի ծովագնաց Մագելանի արշավախումբը 16-րդ դարում Եվրոպայից մեկնեց արևմուտք, կտրեց Խաղաղ օվկիանոսը, և հինգ նավերից միայն մեկը, շրջանցելով Ասեղի հրվանդանը, վերադարձավ տուն:

8 Ո՞ր բառում ձայնավորի հնչյունափոխություն կա.

- 1) կուսական
- 2) փոստարկղ
- 3) կատվառյուծ
- 4) ուխտադրուժ

14 Ո՞ր շարքի բառազույգերն են հականիշներ.

- 1) ճիշտ–թյուր, մակերեսային–ծանձաղ
- 2) կիրթ–անտաշ, բերկրալից–թախժոտ
- 3) պատվարժան–անարգ, նոր–վերջին
- 4) կանուխ–վաղ, խորդուբորդ–ողորկ

15 Ո՞ր շարքի բառերն են կազմությամբ պարզ.

- 1) ոհմակ, քարայր
- 2) սնուտի, ցնորք
- 3) մարգարե, նռնակ
- 4) ադամանդ, կարպետ

16 Ո՞ր բառում *չկա -ակի* վերջածանցը.

- 1) թեթևակիորեն
- 2) բազմակիություն
- 3) յոթնակի
- 4) կիրակի

17 Ո՞ր բառը հապավում *չէ*.

- 1) ուսմասվար
- 2) աշխղեկ
- 3) ժողգործիքներ
- 4) ջրհոր

18 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են գոյական.

- 1) վերամբարձ, ողբերգակ, ճարմանդ
- 2) վարգ, հանգրվան, դնեդուռ
- 3) հանդիպում, ցայգերգ, ուղերձ
- 4) քղանցք, օթևան, շքեղագարդ

19 Ո՞ր շարքում հոգնակիի կազմության սխալ կա.

- 1) հատակագծեր, պատմագիրներ, վերջակետներ
- 2) խաղաթղթեր, հողաթմբեր, մեղվաբույծներ
- 3) ուղեգրեր, սպիներ, նստացույցեր
- 4) ժամացույցներ, պարտավորագրեր, ոճաբաններ

20 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են ենթարկվում *-ի* հոլովման.

- 1) վերարկու, գործարանատեր, տանտիկին
- 2) ածխաթթու, ծիրան, իմաստուն
- 3) վիրակապ, նախամարդ, արքա
- 4) երեկո, ծաղրել, լուսաբաց

21 Ո՞ր նախադասության մեջ թվականի կազմության սխալ կա.

- 1) Մեզանից երեքը մեկնեցին գյուղ, մյուսները մնացին քաղաքում:
- 2) Ընտրվեցին հինգ մարզիկներ՝ հետագա մրցումներին մասնակցելու համար:
- 3) Աշակերտներին բաժանեցին երկուական տետր:
- 4) Նա այդ առարկայից առաջի անգամ է հինգ ստանում:

22 Ո՞ր նախադասության մեջ *չկա* դերանունով արտահայտված ենթակա.

- 1) Եվ ո՞վ է հյուսել հեքիաթն այս վսեմ, հյուսել աստղերով, բյուր հրաշքներով...
- 2) Իմ հոգում մեռավ սիրո մի երկինք, մի վառ արեգակ, և սեր, և հավատ:
- 3) Դու պիտի հնչե՛ս, հնչես հաղթական, Իմ հի՛ն հայ լեզու՝ քաղցր ու սրտաբո՛ւխ:
- 4) Ջանք է անում ամեն մինը՝ Շուտով տանի, տիրանա...

23 Նշված կիրառություններում ընդգծվածներից քանի՞սն են ներգործական սեռի բայ.

1. *Մի՛ ալեկոծիր* բքահարվածիս, էլ մի՛ սասանիր, երբ ցնցված եմ ես...
  2. Ես *սիրում եմ* քեզ, իմ հա՛յ ժողովուրդ...
  3. Կախարդական մի շղթա *կա* երկնքում՝ Աներևույթ, որպես ցավը խոր հոգու...
  4. Բայց խալխի անսիրտ քեֆերին ես տխուր, մենակ *մնացի*...
- 1) մեկը
  - 2) երկուսը
  - 3) երեքը
  - 4) ոչ մեկը

Թ Ե Ս Տ 2

Ա ՄԱԿԱՐԴԱԿ

1 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում *օ*.

- 1) բար-րություն, թիկն-թոց, ոսկեզ-ծ, ան-րսալի
- 2) հանր-գուտ, աման-րյա, հնգ-րյակ, հանապազ-րյա
- 3) մեղմ-րոր, սալոր-ղի, ականջ-ղ, նախ-րե
- 4) տափ-ղակ, չար-րակ, տրտմ-րոր, խաղող-րինեք

2 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում *ղ*.

- 1) բա-ծալի, խե-ղել, բո-կ, տա-տակ
- 2) դժո-ք, հ-կել, սե-մել, հա-թել
- 3) ա-քատ, փե-կ, մա-թել, սանդու-ք
- 4) ո-կույզ, գա-ջ, գա-թօջախ, հա-ճապակի

3 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում և բառաձևերում է գրվում *յ*.

- 1) խաբեբա-ություն, ժողովածու-ում, երեկո-ի, Նա-իրի
- 2) վա-ելել, երեխա-ի, գնե-ի, պահածո-ի
- 3) ատամնաբու-ժ, նա-իր, թե-ել, Միքա-ել
- 4) եղ-ամ, Յոնիսիմե-ի, լռել-այն, հա-ելի

4 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում կրկնակ բաղաձայն.

- 1) հո-երգություն, ու-աթիռ, խորագ-ին, տա-որոշել
- 2) հե-են, կե-ե, բե-ի, այ-ենարան
- 3) ու-ամիտ, ըն-իմադիր, երե-րբիչ, հո-ասուն
- 4) ի-երորդ, մ-կածուփ, տա-երային, ու-եզիր

5 Ո՞ր բառում է թավ գրված *ռ*-ն արտասանվում *վր*.

- 1) բարձրորակ
- 2) արջաոռս
- 3) չափորոշիչ
- 4) անողորմ

Թեստ 1-ի պատասխանները

Ա ՄԱԿԱՐԴԱԿ

1	3
2	2
3	3
4	3
5	1
6	3
7	4
8	4
9	3
10	4
11	2
12	4
13	3
14	2
15	4
16	4
17	4
18	3
19	1
20	2
21	4
22	2
23	2
24	2
25	1

Բ ՄԱԿԱՐԴԱԿ

26	2
27	1
28	4
29	2
30	4
31	4
32	2
33	3
34	1
35	2
36	3
37	1
38	4
39	2
40	4
41	1
42	4
43	2
44	1
45	1
46	4
47	4
48	3
49	2
50	4

51	2
52	4
53	3
54	3
55	2
56	2
57	2
58	1
59	2
60	2
61	3
62	3
63	4
64	2
65	4

66	1
67	3
68	1
69	4
70	3
71	2
72	4
73	2
74	3
75	3
76	4
77	4
78	4
79	4
80	2

24 Ո՞ր նախադասության մեջ բայի ըղծական եղանակի ժամանակաձև *չկա*.

- 1) Մեկը չեղավ, որ գուրգուրեր վարդերս, Անուշ բույր տար, վարդի գույն տար երգերիս:
- 2) Բարբարոսներ շատ կգան ու կանցնեն անհետ, Արքայական խոսքը մեր կմնա հավետ:
- 3) Սեզ ժայռերի վայրի, խոշոր բարձունքին Վարդեր քաղեմ ու ճակատս պսակեմ:
- 4) Թող ոչ մի զոհ չպահանջվի ինձնից բացի, Ուրիշ ոտքեր կախաղանին թող մոտ չգան...

25 Ո՞ր նախադասության մեջ ընդգծվածը վաղակատար ձևաբայ *չէ*.

- 1) Նա սիրում է *երգել*:
- 2) Ես արդեն *ավարտել* եմ դպրոցը:
- 3) Այդ հարցին ոչ ոք դեռ չի *անդրադարձել*:
- 4) Պիտի ասեմ, որ շատերը այդ մասին չեն *լսել*:

26 Ընդգծվածներից ո՞րը վերաբերական *չէ*.

- 1) Այդ խոսքերը, *հարկավ*, ես կհիշեմ:
- 2) Հաջորդ օրը մենք *նույնպես* մեկնեցինք քաղաքից դուրս:
- 3) *Թերևս* ըլլա գեղանի, թե որ սիրեմ, չմեռնի...
- 4) *Գուցե* ժպտաս քո խոսքերով արծաթե...

27 Ո՞ր նախադասության մեջ է ընդգծվածը բացահայտիչ.

- 1) *Որպես* տաղանդավոր *նվագավարի*՝ Գրիգոր Գրիգորյանին շատ երկրներում են ճանաչում:
- 2) Նա շատերին էր ներկայացրել իր՝ բնագիտության *ծեռնարկը*:
- 3) Ներս մտավ մի երիտասարդ կին՝ աչքերի տարօրինակ *փայլով*, կտրուկ շարժումներով:
- 4) Ոչ մեկին չէին հետաքրքրում նրա զգացմունքները, գեղեցիկ ապագայի *հույսերը*:

28 Ո՞ր հոլովածն է կամ կապային կառույցը պետք է տեղադրել նախադասության մեջ.

Ճամփորդը նստել էր մի քարի վրա և լայնասաղարթ ծառի . . . չէր զգում ամառվա տապը:

- 1) ստվերների մեջ
- 2) ստվերից
- 3) ստվերով
- 4) ստվերում

29 Ո՞ր նախադասության մեջ խնդրառության սխալ կա.

- 1) Լեռան լանջերին և ստորոտում սաղարթախիտ անտառներ են տարածվում, որոնք ընդմիջվում են ծաղկազարդ մարգագետիններով:
- 2) Սիրելի՛ հովանավոր, մենք շատ երախտապարտ ենք Ձեզնից:
- 3) Մեր առաջ փռված էր ձյունով ծածկված անծայրածիր տափաստանը:
- 4) Ոչ մի ոտնահետք չէր մնացել վաղնջական կուսականությունը պահպանած անտառի արահետներին:

30 Ո՞ր նախադասության մեջ շարադասական սխալ կա.

- 1) Շինարարներն աներկբա հայտարարեցին, որ ցանկություն ունեն համագործակցելու մեզ հետ միայն:
- 2) Մյուս բոլոր դեպքերում կարող ես դու վարվել, ինչպես կամենաս:
- 3) Ես կարդացել էի բոլոր գրքերը՝ այդ մեկից բացի:
- 4) Գնացել է ոչ թե աշխատանքի, այլ մեկնել է հանգստի:

31 Ճիշտ նախադասություն ստանալու համար ո՞ր բառը պետք է տեղադրել նախադասության մեջ.

Մենք անհամբեր սպասում էինք, ... բոլոր հյուրերը հավաքվեին:

- 1) մինչ
- 2) եթե
- 3) երբ
- 4) որ

79 Ո՞ր պնդումը ճիշտ չէ՞ Հ. Թումանյանի «Անուշ» պոեմի գաղափարական և գեղարվեստական հատկանիշների վերաբերյալ.

- 1) Սիրո ողբերգության պատկերումով Թումանյանը ցույց է տվել մարդկային հոգու դրաման, ներքին գեղեցկությունն ու վեհությունը:
- 2) Պատկերել է այնպիսի երևույթներ, որոնք ներքին բովանդակությամբ ուղղված են նահապետական աղետավոր բարքերի դեմ:
- 3) Բազմամարդ տեսարաններում ստեղծել է նահապետական գյուղաշխարհի կյանքի ու կենցաղի, մարդկային հարաբերությունների գեղարվեստական ամբողջական պատկերը:
- 4) Արտահայտել է ազնիվ գործի ու հայրենասիրության գաղափարը տիպական կերպարների և բնորոշ պատկերների միջոցով:

80 Թվերի ո՞ր դասավորությունն է ճիշտ արտացոլում միջնադարի նշված հեղինակների ժամանակագրական հաջորդականությունը.

1. Ներսես Շնորհալի
2. Գրիգոր Նարեկացի
3. Նահապետ Քուչակ
4. Ֆրիկ
5. Սայաթ-Նովա

- 1) 2, 4, 5, 1, 3
- 2) 2, 1, 4, 3, 5
- 3) 1, 2, 3, 4, 5
- 4) 2, 1, 4, 5, 3

77 Ո՞ր միտքը չի հակասում շարադրանքի (տեքստի) բովանդակությանը.

Առաջ, երբ թուղթը դեռ հայտնի չէր, գրում էին մագաղաթի վրա: Մագաղաթն սկսել են գործածել մեզանից ավելի քան 2100 տարի առաջ: Այն պատրաստում էին մատղաշ անասունների՝ արջառի, երինջի, գառան, ուլի մորթուց՝ հատուկ լավ մշակելով և հղկելով: Հայերեն բազմաթիվ ձեռագրերում պահպանվել են մագաղաթի պատրաստման դեղատոմսեր: Հայերեն ամենամեծ ձեռագիր գրքի՝ 13-րդ դարի սկզբին գրված «Մշո ճառընտիրի» համար (այն սկզբում ունեցել է 660 էջ, այժմ՝ 601) պետք է եղել 660 արջառի և երինջի մորթի: Իսկ հայերեն ամենափոքր, լուցկու տուփից էլ փոքր ձեռագիր գրքի թերթերը պատրաստված են նորածին ուլի մորթուց: Այս երկու գրքերն էլ պահվում են Մատենադարանում:

Երբ մարդիկ սկսեցին գրելու համար գործածել թուղթը, մագաղաթն աստիճանաբար դուրս եկավ գործածությունից, թուղթը ոչ միայն շատ ավելի հարմար է, այլև ավելի էժան:

- 1) 2100 տարի առաջ մագաղաթը պատրաստում էին մատղաշ անասունների մորթուց, այնուհետև նորածին ուլի:
- 2) Մագաղաթյա մատյանները պահվում են Երևանի Մատենադարանում, քանի որ մագաղաթը շատ թանկ արժե:
- 3) Մագաղաթի պատրաստման դեղատոմսերը մեզ հայտնի են հայերեն ամենափոքր ձեռագիր գրքից:
- 4) Հայերեն ամենամեծ ձեռագիր գիրքը նախապես բաղկացած է եղել 660 էջից. այժմ դրա 601 էջերը պահվում են Մատենադարանում:

78 Նշված գաղափարներից ո՞րը գեղարվեստական մարմնավորում չի ստացել Ա. Բակունցի «Ալպիական մանուշակ» պատմվածքում.

- 1) կյանքի բանաստեղծական ընկալում
- 2) կյանքի հոգսերի մեջ կորած և շրջապատի կողմից անտեսված գեղեցկություն
- 3) մթնաձորյան բնորոշ իրականություն
- 4) կորսված հայրենիքի ողբերգություն

32 Ո՞ր տարբերակում է բարդ ստորադասական նախադասությունը ճիշտ փոխակերպված պարզ նախադասության.

Ջբոսաշրջիկները անպայման դադար էին առնում այդտեղ, եթե հեռվից էին գալիս:

- 1) Հեռվից եկող Ջբոսաշրջիկները անպայման դադար էին առնում այդտեղ:
- 2) Ջբոսաշրջիկները հեռվից գալու դեպքում անպայման դադար էին առնում այդտեղ:
- 3) Ջբոսաշրջիկները, հեռվից գալով, անպայման դադար էին առնում այդտեղ:
- 4) Ջբոսաշրջիկները անպայման դադար էին առնում այդտեղ հեռվից գալիս:

33 Ո՞ր նախադասության մեջ միջակետ պիտի դրվի.

- 1) Դրախտի բույրերի մեջ Ադամը Լիլիթի բույրն էր զգում սոխակների երգերի մեջ լսում էր նրա ձայնը:
- 2) Ես ամեն ինչ նկատեցի կնոջ հուզմունքը ամուսնու բռնազբոսիկ անտարբերությունը երեխաների շփոթածությունը:
- 3) Սենյակի կահույքը շատ խղճուկ էր մահճակալը կոտրված էր պահարանի դռները խազխզված էին աթոռներ չկային:
- 4) Ձմեռային մի երեկո մենք ծանոթացանք ես հաճախ եմ հիշում այդ ձմեռը և մտերմացանք, բայց մեր ընկերությունը երկար չտևեց:

34 Ո՞ր նախադասության մեջ հատկացուցչի վրա բութ պիտի դրվի.

- 1) Որքա՞ն արհամարհանք կար այդ աղքատ օրիորդի գայրույթից շառագունած դեմքին:
- 2) Ոսկանը հանեց Ստեփանոսի արդեն խունացած նամակը և կարդաց նրա տագնապալի նախազգուշացումները:
- 3) Գյուղում օրեցօր ավելանում էր Անդրեասի թրծած կավից շինված տների թիվը:
- 4) Թավուտների միջից հազիվ նշմարվում էին Սամվելի նախահայրերի կառուցած եկեղեցու խաչապսակ գմբեթները:

35 Ո՞ր նախադասության մեջ կետադրական սխալ կա.

- 1) Ջգույշ է միրհավը, և դժվար է միրհավին խփելը:
- 2) Ապարանքի մուտքի մոտ երևաց արարողապետը, ճաղատ գլխով տարեց մի մարդ:
- 3) Այդ քաղաքում նա չուներ ոչ մի ընկեր, ոչ մի բարեկամ:
- 4) Մթնել էր, և արդեն ցուրտ էր:

36 Եղիշե Չարենցի հետևյալ տողերում պատկերավորման-արտահայտչական ո՞ր միջոցն է գործածված.

Հազար վարդ կբացվի աշխարհի մեջը,
 Հազար աչք կթացվի աշխարհի մեջը,
 Հազար սիրտ կխոցվի աշխարհի մեջը...

- 1) համեմատություն
- 2) հակադրություն
- 3) հանգույց
- 4) հեզմանք

37 Նախադասությունները նշող թվերի ո՞ր դասավորությունն է համապատասխանում այդ նախադասությունների տրամաբանական և քերականական ճիշտ հաջորդականությանը.

1. Օդի ամեն շարժում դադարում է, տոթն է տիրում, իսկ թռչունները թաքնվում են բներում կամ տեղից տեղ թռչելով՝ անհանգիստ ճչում, երկնքում էլ հայտնվում են չարագուշակ, մթամած ամպեր:
2. Իր տարերքի մեջ է մտնում փոթորիկը, որի թեժ պահին տիրող աղմուկը նման է հրետանային հրաձգության դղրոյունի:
3. Հայտնի է, որ փոթորիկի մոտենալն զգացվում է նրա առաջին կատաղի պոռթկումից դեռ շատ առաջ:
4. Այնուհետև սև ու վիթխարի մի ամպ սարսափելի արագությամբ պատում է երկինքը, շեշտակի հարվածում են ոռնացող քանու առաջին պոռթկումները, որոտում է ամպրոպը, կայծակի շլացուցիչ նետերը ճեղքում են խավարը:

- 1) 3, 1, 4, 2
- 2) 1, 4, 2, 3
- 3) 1, 4, 3, 2
- 4) 3, 1, 2, 4

76 Պարբերությունները նշող թվերի ո՞ր դասավորությունն է համապատասխանում շարադրանքի (տեքստի) քերականական և տրամաբանական ճիշտ կառուցվածքին.

1. Բոլորին լավ ծանոթ են, օրինակ, այսպես կոչված, ընկնող աստղերը, որ առաջանում են ասուպներից: Սովորական ասուպների զանգվածը չի անցնում գրամի տասնորդական մասերից, իսկ նրանց միջին արագությունը Երկրի նկատմամբ 40 կմ/վ է:
2. Երկնաքարերի անկման տեղում գոյանում են խառնարաններ, որոնց ձևերն ու չափերը կախված են երկնաքարերի հատկություններից: Ամենամեծ խառնարանը համարվում է ԱՄՆ–ի Արիզոնա նահանգի Բարինջեր խառնարանը: Նրա տրամագիծը համարյա մեկուկես կիլոմետր է, իսկ խորությունը՝ 180 մետր:
3. Սովորաբար ասուպները քայքայվում և այրվում են օդում: Բայց նրանց մի մասը հասնում է Երկրի մակերևույթին: Խոշոր ասուպների այդպիսի չայրված մնացորդները կոչվում են երկնաքարեր: Տարեկան Երկրի մակերևույթին են հասնում 200 տոննա ընդհանուր զանգվածով միլիոնավոր երկնաքարեր:
4. Կարո՞ղ պատահել, որ տիեզերական մարմինների ճանապարհները հատվեն, և բախում տեղի ունենա: Այդպիսի երևույթներ լինում են, այն էլ բավականին հաճախ:

- 1) 4, 3, 2, 1
- 2) 2, 1, 4, 3
- 3) 1, 4, 3, 2
- 4) 4, 1, 3, 2

- 73** Նախադասություններից քանիստ՞ն կետադրական սխալ կա.
- Փրփրադեզ գետի մյուս ափին՝ գյուղի դիմաց ընկած սաղարթախիտ անտառի բացատում, բոցավառվում էր խարույկը:
  - Կրակը մեկ հանդարտվում էր, մեկ վեր սլանում, և միլիոնավոր կայծեր ցրվում էին ականակիր խավարի մեջ:
  - Ասես՝ հսկա մի աստղ էր թպրտում հինավուրց կաղամախիների, թխկիների և բոխիների արանքում:
  - Խարույկի վրա կախած կաթսայի մեջ եռում էր ջուրը՝ թշշալով թափվում կրակի վրա:
  - Երկու հնձվոր երեկոյան սառնությունից պաշտպանվելու համար թիկնել էին խոտի խրձերին:
  - Հռիփսիմեն երբեմն մասրենու ձողով խառնում էր կաթսան, մի կարտոֆիլ հանում, մատներով սեղմում ու տեսնելով, որ կիսաեփ է՝ մեջը զցում:

- մեկում
- երկուսում
- երեքում
- չորսում

- 74** Պատկերավորման-արտահայտչական ո՞ր միջոցը գործածված չէ.
- Աշխարհն էլ ասես մի հեքիաթ լինի՝ անսկիզբ, անվերջ, հրաշք ոյութական:

(Ա. Իսահակյան)

- համեմատություն
- մակդիր
- աստիճանավորում
- շրջադասություն

- 75** Նշված հատկանիշներից ո՞րը բնորոշ չէ վարչական (պաշտոնական) ոճին.
- կաղապարային բառակապակցությունների գործածություն
  - կանոնակարգված շարադասություն
  - հուզականություն և խոսողի անձնական վերաբերմունքի դրսևորում
  - հանդիսավորություն և դերբայական դարձվածների հաճախակի գործածություն

- 38** Ո՞ր հայերենով է շարադրված հետևյալ նախադասությունը.

«Ճանաչել գիմաստություն եւ զխրատ, իմանալ զբանս հանճարոյ»:

- արևելահայերեն
- արևմտահայերեն
- միջին հայերեն
- գրաբար

- 39** Ո՞ր բանաստեղծական շարքում են ամփոփված Վահան Տերյանի հայրենասիրական բանաստեղծությունները.

- «Մթնշաղի անուրջներ»
- «Երկիր Նաիրի»
- «Գիշեր և հուշեր»
- «Ոսկի հեքիաթ»

- 40** Ո՞ր պատմիչի խոսքերն են.
- «Չկա ստույգ պատմություն առանց ժամանակագրության»:

- Ղազար Փարպեցի
- Եղիշե
- Ազաթանգեղոս
- Մովսես Խորենացի

- 41** Ո՞ւմ միջոցով է հանելուկը մուտք գործել հայ գրականություն, մշակվել ու դարձել գրական նոր տեսակ.

- Ներսես Շնորհալի
- Խաչատուր Աբովյան
- Նահապետ Քուչակ
- Գրիգոր Նարեկացի

- 42** Սայաթ-Նովայի նշված բանաստեղծություններից ո՞րը սիրո երգ չէ.

- «Թամամ աշխար պտուտ էկա»
- «Աշխարումս ախ չիմ քաշի»
- «Վունցոր վուր դարիբ բլբուլն»
- «Աշխարս մե փանջարա է»

43 Պետրոս Դուրյանի ո՞ր ստեղծագործությունից է հետևյալ հատվածը.

Է՛հ, մնաք բարով, Աստված և արև,
Որ կը պըլպըլաք իմ հոգվույս վերև...
Աստղ մ'ալ ես կ'երթամ հավելուլ երկնից...

- 1) «Լճակ»
- 2) «Տրտունջք»
- 3) «Իմ մահը»
- 4) «Իմ ցավը»

44 Րաֆֆին «Սամվել» պատմավեպի ո՞ր գլխում է նկարագրում Սամվելի և նրա հոր՝ Վահան Մամիկոնյանի հանդիպումը.

- 1) «Արաքսի որոգայթները»
- 2) «Փակագծերի մեջ»
- 3) «Մեկը՝ արևելքում, մյուսը՝ արևմուտքում»
- 4) «Արարատյան դաշտի առավուտը»

45 Ո՞վ արևմտահայ հեղինակ չէ.

- 1) Մուրացան
- 2) Դանիել Վարուժան
- 3) Միսաք Մեծարենց
- 4) Գրիգոր Զոհրապ

46 Եղիշե Չարենցի ո՞ր ստեղծագործությունն է Վիլյամ Սարոյանը անվանել ««Չա՛յր մեր»-ին նմանվող աղոթք մը».

- 1) «Վահագն»
- 2) «Գանգրահեր տղան»
- 3) «Էլի գարուն կգա, կբացվի վարդը...»
- 4) «Ես իմ անուշ Չայաստանի արևահամ բառն եմ սիրում...»

71 Ուղղակի խոսքի փոխակերպման ո՞ր տարբերակն է ճիշտ.

-Երբ բոլորդ հավաքվեք, ինձ էլ կկանչեք,-հանձնարարեց թագուհին և ապա, դառնալով իշխաններին, ավելացրեց.- անշուշտ, վեհափառն էլ կօգնի մեզ իր խորհուրդներով:

- 1) Թագուհին հանձնարարեց և ապա, դառնալով իշխաններին ավելացրեց, որ երբ բոլորը հավաքվեն, իրեն էլ կանչեն. անշուշտ, վեհափառն էլ կօգնի իրենց իր խորհուրդներով:
- 2) Թագուհին հանձնարարեց, որ երբ բոլորը հավաքվեն, իրեն էլ կանչեն, և ապա, դառնալով իշխաններին, ավելացրեց, որ, անշուշտ, վեհափառն էլ կօգնի իրենց իր խորհուրդներով:
- 3) Թագուհին հանձնարարեց իշխաններին և ապա ավելացրեց, որ երբ բոլորը հավաքվեն, իրեն էլ կանչեն. անշուշտ, վեհափառն էլ կօգնի իրենց իր խորհուրդներով:
- 4) Թագուհին հանձնարարեց, որ երբ բոլորը հավաքվեն, իրեն էլ թող կանչեն, և ապա, դառնալով իշխաններին, ավելացրեց, որ, անշուշտ, վեհափառն էլ կօգնի նրանց իր խորհուրդներով:

72 Պատասխանների ո՞ր տարբերակում են ճիշտ նշված այն թվերը, որոնց տեղում նախադասության մեջ բութ պիտի լինի.

Ասում են (1) Մարկ Տվենը (2) ամերիկացի հանրաճանաչ գրողը հայտնի էր իր ցրվածությամբ: Մի անգամ (3) երբ ճանփորդում էր գնացքով նրա խցիկին է մոտենում հսկիչը (4) ստուգելու թե նա տոմս ունի: Ճանաչելով Մարկ Տվենին (5) հսկիչը անչափ ուրախանում է (6) նրան բախտ էր վիճակվել տեսնելու անվանի գրողին և նույնիսկ (7) խոսելու նրա հետ: Իսկ Տվենը արագ-արագ պրպտում է գրպանները: Ապարդյուն տոմսակը չկար ու չկար:

Պարոն խնդրում են (8) մի անհանգստացեք սիրալիր ժպիտով ասում է հսկիչը: Եթե չգտնեք էլ հոգ չէ:

Ոչ ինչ եք ասում առարկում է Տվենը (9) հուզված նյարդայնացած ես անպայման պիտի գտնեմ անիծված տոմսը այլապես ինչպես իմանամ (10) ուր են գնում:

- 1) 2, 4, 5, 8, 9, 10
- 2) 1, 2, 4, 6, 8, 9
- 3) 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10
- 4) 1, 2, 4, 5, 10

69

Ո՞ր տարբերակը տեղադրելու դեպքում քերականորեն և տրամաբանորեն ճիշտ նախադասություն կստացվի.

Երբ լեռան հետևից ելնում է արևը, -----
-----, որոնք շողշողում են ջինջ արցունքի նման:

- 1) ցրվում են երկնքում կուտակված գորշ թուխպերը
- 2) լեռներից գահավիժում են աղբյուրների պաղպաջուն ջրերը
- 3) հորիզոնում հետզհետե նշմարվում են նոր հերկած արտերը
- 4) տամկացած մանուռից պոկվում են անձրևի կաթիլներ

70

Ո՞ր տարբերակում է պարզ նախադասությունը ճիշտ փոխակերպված բարդ ստորադասական նախադասության.

Փողոցները հեղեղած մարդկանց բազմությունը ռազմաշունչ կոչեր էր վանկարկում:

- 1) Մարդկանց բազմությունը, որ հեղեղում էր փողոցները, ռազմաշունչ կոչեր էր վանկարկում:
- 2) Մարդկանց բազմությունը, որը հեղեղել էր փողոցները, ռազմաշունչ կոչեր էր վանկարկում:
- 3) Այն մարդկանց բազմությունը, որոնք հեղեղել էին փողոցները, ռազմաշունչ կոչեր էր վանկարկում:
- 4) Բազմությունը, որը փողոցները հեղեղած մարդիկ էին, ռազմաշունչ կոչեր էր վանկարկում:

47

Ո՞վ է «Յուլիանոսյան մայրիկիս» ժողովածուի հեղինակը.

- 1) Ավետիք Իսահակյան
- 2) Պարույր Սևակ
- 3) Համո Սահյան
- 4) Հովհաննես Շիրազ

48

Տողերի ո՞ր դասավորությունն է ճիշտ.

1. Ես ձուկ ու դու ջուր, հոգի՛, առանց ջուր՝ ձուկըն մեռանի
2. Ես աչք ու դու լոյս, հոգի՛, առանց լոյս՝ աչքըն խաւարի
3. Երբ գիս ի քենէ գատեն, քան զմեռնելն այլ ճար չի լինի
4. Երբ զձուկն ի ջրէն հանեն և՛ի այլ ջուր ձրգեն, նայ ապրի
(Նահապետ Քուչակ)

- 1) 2, 1, 3, 4
- 2) 4, 3, 2, 1
- 3) 2, 1, 4, 3
- 4) 4, 1, 3, 4

49 Տրված հատվածներից յուրաքանչյուրը ձախ կողմում նշված հեղինակներից որևէ մեկինն է. ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճիշտ.

ա. Պարույր Սևակ
բ. Եղիշե Չարենց
գ. Վահան Տերյան
դ. Հովհաննես Շիրազ
ե. Ավետիք Իսահակյան

1. Դու միակ բարի, դու միակ իմ սեր, դու միայն սուրբ, սուրբ, մայրական դու գիրկ...
2. Իմ մահվան օրը կիջնի լռություն, Ծանր կնստի քաղաքի վրա, Ինչպես ամպ մթին կամ հին տրտմություն
Կամ լուր աղետի՝ թերթերում գրած:
3. Ցավը տվեց սարերին՝ սարերը չտարան...
Ցավը տվեց մարդուն՝ Մարդը տարավ:
4. Ապրե՛լ, ապրե՛լ, այնպե՛ս ապրել,
Որ սուրբ հողըդ երբեք չզգա քո ավելորդ ծանրությունը,
Որ դու ինքդ էլ երբեք չզգաս քո սեփական մանրությունը:

- 1) ա - 1, բ - 3, գ - 4, դ - 2
- 2) ա - 4, բ - 2, դ - 3, ե - 1
- 3) ա - 3, բ - 1, գ - 2, դ - 4
- 4) ա - 4, բ - 2, գ - 3, ե - 1

50 Ո՞րը դրամատուրգիայի երեք հիմնական տեսակներից (ժանրերից) չէ.

- 1) կատակերգություն
- 2) դրամա
- 3) ողբերգություն
- 4) վիպերգ

66 Ո՞ր նախադասության մեջ խնդրառության սխալ կա.

- 1) Վահրամը մեկ ամսում առաջ անցավ իր բոլոր դասընկերներին:
- 2) Տղան մի կերպ կառչեց քիվին, որ վայր չընկնի:
- 3) Դուք ո՛չ մարդու արժանիքներն եք հաշվի առնում, ո՛չ նրա վաստակը:
- 4) Հանձին պարոն Վարդանյանի՝ դպրոցը հիանալի տնօրեն ունի:

67 Ո՞ր նախադասությունն է կազմությամբ բարդ.

- 1) Երիտասարդը կանգնած էր օվկիանոսի ալիքներն ակոսող նավի տախտակամածին՝ մտքերի մեջ խորասուզված, շրջապատը լիովին մոռացած, հայացքը դեպի հեռուներն ուղղած:
- 2) Առանց որևէ բառ արտաբերելու՝ նա արագ-արագ հավաքում էր սենյակով մեկ թափթիված թղթերը՝ երբեմն-երբեմն մի հայացք զցելով պատից կախված հնաոճ ժամացույցին:
- 3) Խորհուրդ են տվել՝ տանը մնամ:
- 4) Արամը՝ հորաքրոջս որդին, նրան վաղուց է ճանաչում:

68 Ո՞ր դեպքում է ստորադաս (երկրորդական) նախադասությունը ենթակա.

- 1) Թվում էր, թե փրկության ոչ մի հույս չկա:
- 2) Այն այցելուները, որոնք բժշկին վաղուց էին ճանաչում, ամենևին չէին զարմացել:
- 3) Գրքերից միայն նրանք կվերցնես, որոնք քեզ պետք են գալու:
- 4) Բակում կանգնած էին մի խումբ ծերունիներ, որոնք հանգուցյալի մանկության ընկերներն էին:

63 Անցյալ կատարյալի նշված ձևերի ո՞ր շարքում սխալ *չկա*.

- 1) թռավ, խոսեցրեցի, եկան, զարկեցին
- 2) բերեցի, ասեցի, մտան, առան
- 3) նստացրին, հնչեց, մոռացան, չնվագեցին
- 4) կերան, եղավ, վազեցրին, դիպավ

64 Ո՞ր նախադասության մեջ շաղկապի սխալ կիրառություն կա.

- 1) Մի շարք երկրներում հարցում էին արել, որպեսզի իմանային, թե ինչ վարկանիշ ունի Միացյալ Նահանգների նախագահը:
- 2) Ազգային ժողովի մի քանի պատգամավոր այնպիսի առաջարկ ներկայացրին, որպեսզի այդ օրինագիծը վերադարձվի քննարկման ու լրամշակման:
- 3) Որպեսզի ծիրանի բարձր բերք ստացվի, անհրաժեշտ է ժամանակին կազմակերպել թե՛ էտը, թե՛ վնասատուների դեմ պայքարը:
- 4) Իսկ ծառատունկից հետո էլ անհրաժեշտ է ամբողջ տարածքը շրջափակել փշալարերով, որպեսզի խոտակեր կենդանիները չփչացնեն տունկերը:

65 Փակագծերում տրված բառերի ո՞ր հերթականությունն է համապատասխանում նախադասության մեջ դրանց տեղադրման ճիշտ կարգին (տեղադրվելիք բառերը տրված են ուղիղ ձևերով).

Նա ..... ամենափոքրն էր, և իբրև ընտանիքի ..... ծնողները նրան կարծես ավելի շատ էին սիրում ու ..... նրա որևէ ցանկության, նույնիսկ երես էին տալիս՝ դույզն-ինչ ..... հետևանքների մասին:
(1. կրտսեր, 2. ընդդիմանալ, 3. մտածել, 4. երեխա)

- 1) 1, 4, 3, 2
- 2) 4, 2, 1, 3
- 3) 1, 2, 3, 4
- 4) 4, 1, 2, 3

Բ ՄԱԿԱՐԴԱԿ

51 Ո՞ր օրինակում է սխալ նշված տառի կամ տառակապակցության թվային արժեքը.

- 1) Ա – 1
- 2) Օ – 100
- 3) ԺԳ – 13
- 4) ԻԵ – 25

52 Ո՞ր բառում արմատի հնչյունափոխություն *չկա*.

- 1) համբուրել
- 2) սիգաճեմ
- 3) մշտավառ
- 4) երգչախումբ

53 Համարակալված բառերում բաց թողած տառերը պատասխանների ո՞ր շարքում են ճիշտ նշված.

Հա–շտապ(1) բացեց ձեռագրերի ժողոված–ի(2) վերջին էջը: Կարդաց. «Նորընծա արքան, իր աշխետ ձին հեծած, մի քանի հարյուր–կ(3) կտրի–ներով(4) ազատեց երկիրը սև թու–պերից(5) ու պ–տոր(6) հեղեղներից: Նա փրկեց ժողովրդին գեր–արությունից(7) ու հասավ մինչև Նինվ–ի(8) դարպասները»: Հագիվ էր ավարտել ընթերցումը, երբ միջանցքից ոտնաձայ–եր(9) լսվեցին: Նա գիր–(10) վեր կացավ տեղից և բացեց դուռը:

- 1) 1 - փ, 2 - ու, 3 - յա, 4 - ճ, 5 - խ, 6 - խ, 7 - եվ, 8 - եյ, 9 - ն, 10 - թ
- 2) 1 - պ, 2 - ույ, 3 - յա, 4 - չ, 5 - խ, 6 - ղ, 7 - և, 8 - ե, 9 - ն, 10 - գ
- 3) 1 - պ, 2 - ու, 3 - յա, 4 - ճ, 5 - խ, 6 - ղ, 7 - եվ, 8 - ե, 9 - ն, 10 - թ
- 4) 1 - պ, 2 - ու, 3 - ա, 4 - ճ, 5 - ղ, 6 - ղ, 7 - եվ, 8 - ե, 9 - ն, 10 - թ

54 Ո՞ր շարքում գաղտնավանկ ունեցող բառ կա.

- 1) հագեցնել, ակնակապիճ, աստղիկ, հատընտիր
- 2) բարձրաբերձ, ընդհանրապես, կասեցնել, պագշոտ
- 3) կապտաթույր, ծաղկազարդ, սանրվածք, խոսեցնել
- 4) վերջնահաշվարկ, մանրավաճառ, օրհներգ, մոտեցնել

55 Ո՞ր շարքում բառակապակցության իմաստի սխալ բացատրություն կա.

- 1) մեղուների խումբ - պարս, դանակի շեղբի սուր կողմը - սայր
- 2) գիտական ենթադրություն - վարկած, գինի մատուցող - պատրվակ
- 3) առյուծի ձագ - կորյուն, մետաղե պաշտպանիչ գլխարկ - սաղավարտ
- 4) փայտագործ վարպետ - ատաղձագործ, հատիկների կույտ - շեղջ

56 Ընդգծվածներից ո՞րն է մյուս երեքին համանուն.

- 1) Ես չեմ *կարող* այդ դժվար հարցին պատասխանել:
- 2) Ձեռնարկությունը կարիք ունի տաբատ *կարող* վարպետի:
- 3) Մեր գրասենյակի ամենից *կարող* և խելացի աշխատակիցը Գագիկն է:
- 4) - *կարող* է պատահել, որ հենց այդպես էլ եղել է,- եզրակացրեց գրուցակիցս:

57 Տրված բառիմաստները համապատասխանում են աջ շարքի բառերից չորսին. ո՞ր շարքի բոլոր պատասխաններն են ճիշտ.

1. ճյուղերից հյուսված զամբյուղ	ա. ուրագ
2. փայտամշակման գործիք	բ. գահույք
3. ստեղծագործության հատված	գ. դրվագ
4. փոքր գավաթ	դ. կողով
	ե. ըմպանակ

- 1) 1 - ա, 2 - դ, 3 - բ, 4 - գ
- 2) 1 - դ, 2 - ա, 3 - գ, 4 - ե
- 3) 1 - բ, 2 - ա, 3 - ե, 4 - դ
- 4) 1 - դ, 2 - ա, 3 - գ, 4 - բ

58 Ո՞ր բառի արմատներից մեկին կմիանա *-ուՆ* ածանցը և բառ կկազմի.

- 1) ենթամնա
- 2) երեսնական
- 3) միջանկյալ
- 4) եռագագաթ

59 Ո՞ր դեպքում է դարձվածքի իմաստը սխալ բացատրված.

- 1) անարգանքի սյունին գամել - խայտառակ անել
- 2) թևերի տակ առնել - աննկատ շահագործել
- 3) բարևը մոռանալ - խիստ շփոթվել
- 4) երկու ոտքը մի կոշիկի մեջ դնել - իր ասածը համառորեն պնդել

60 Ընդգծված դերբայական ձևերից ո՞րն է սխալ գործածված.

- 1) Ջուր *կապելիս* Լառ-Մարգարը ջրի հետ էլ գնում էր:
- 2) Ծրագիրը *ներկայացնելուց* անպայման կնշեք աշխատանքները կատարելու ժամկետները:
- 3) Տապալվող կաղնին *ընկնելիս* իր ճյուղերով կառչում է հարևան ծառերից:
- 4) Պարբերաբար վատ *սնվելուց* փոքրիկի մարմինը հյուժվել էր:

61 Ո՞ր նախադասության մեջ *ս-ն* ցուցական հոդ *չէ*.

- 1) Վերջին ժամանակներս նա հաճախ է այցելում քեզ:
- 2) Տեղիս բնակիչների մեծ մասը հայեր են:
- 3) Երկուսս էլ մասնակցեցինք մրցույթին:
- 4) Աշխարումս ախ չիմ քաշի...

62 Ո՞ր նախադասության մեջ անկանոն բայ կա.

- 1) Ես իմ անուշ Հայաստանի արևահամ բառն եմ սիրում...
- 2) Ահով ահա կանչում եմ քեզ, Յուլա՛, ցնորք Նաիրի...
- 3) Եկան, երգեցին Մի հին իրիկուն գուսանները ծեր...
- 4) Ես մոլորվել եմ շատ անգամ, Դու ինձ ների՛ր, իմ ժողովուրդ...